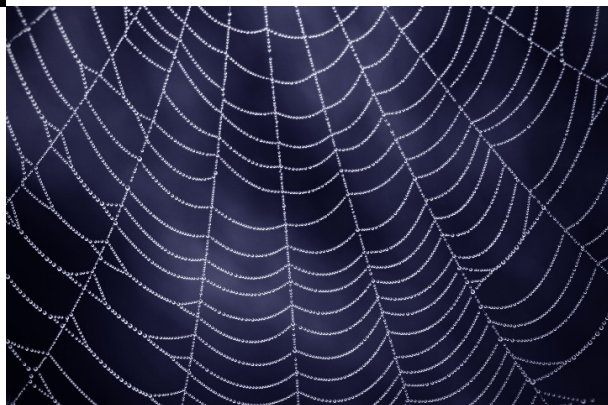

ZBS¹ Združenje bank Slovenije

Letno poročilo 2022

ZBS¹ Združenje bank Slovenije

Šubičeva ulica 2, SI-1000 Ljubljana

Telefon: +386 (0)1 24 29 700

info@zbs-giz.si

www.zbs-giz.si

Uredila: Aleksandra Žibrat

Jezikovni pregled: Julija Klančičar

Prevod: Vesna Mršič

Oblikovanje naslovnice: Aleksandra Žibrat

Prelom in tipska stran: Roboplast d.o.o.

Ljubljana 2023

ISSN 1580-4666

Kazalo

Sporočilo predsednika nadzornega sveta.....	4
Uvod.....	10
Organi Združenja bank Slovenije	19
Nekateri makroekonomski podatki za Slovenijo	21
Aktivnosti Združenja bank Slovenije v letu 2022.....	22
Članice Združenja bank Slovenije	90
Ekipa Združenja	91

Sporočilo predsednika nadzornega sveta

Leto 2022 se bo v zgodovinski spomin zapisalo po agresiji Rusije na Ukrajino, ki je pretresla Evropo in svet, postavila v ospredje vprašanje varnosti in energetske odvisnosti ter pospešila doseganje ciljev na področju zelenega in trajnostnega prehoda. Preživeli smo gospodarsko-finančno in nato še zdravstveno krizo in bančni sektor je energetske krize pričakal v dobri kondiciji ter pripravljen podpreti gospodarstvo tako likvidnostno kakor tudi investicijsko.

Posledica ruske agresije na Ukrajino je bilo sprejetje mednarodnih in evropskih sankcij v vsebini in obsegu, kot mu do zdaj še nismo bili priča. To je od bank in zaposlenih v bankah terjalo izjemno hitre in zahtevne prilagoditve, vključno z zagotovitvijo zanesljive IT-podpore. Posebej v prvem obdobju po izbruhu vojne je bilo zato ključnega pomena sodelovanje vseh, vključno z nadzornikom. Sankcije, sprejete kot odziv na vojno, so vplivale tudi na finančno stabilnost in v letu 2022 je slovenski bančni sektor pokazal svojo odpornost, ko sta Sberbank banka in njena odvisna banka v Sloveniji zašli v težave. Odzvati se je bilo treba hitro, saj ji je grozila likvidacija, ki bi zaradi izgube zaupanja imela posledice za stabilnost celotnega bančnega sistema in gospodarstva ter ne nazadnje za gospodinjstva. V njej so imele, denimo, nekatere fizične osebe tudi po več milijonov evrov vlog, ki niso bile zavarovane z jamstveno shemo, da ne govorimo o vlogah podjetij, ki so že po definiciji nezavarovane. S prevzemom, ki ga je izvedla NLB, predvsem pa s hitrim odzivom smo dokazali ne samo, da smo v sektorju kapitalsko in likvidnostno tako operacijo sposobni izvesti, ampak da smo bili pripravljeni odreagirati tudi v izjemno kratkem časovnem oknu, tako rekoč čez noč.

Bilance slovenskih bank z vidika neposredne izpostavljenosti naložb v države, zoper katere so bile uvedene sankcije in v katerih je izbruhnila vojna, niso pomembno izpostavljene, bolj so bila zato v letu 2022 v ospredju tveganja, povezana s posredno izpostavljenostjo, predvsem na področju učinkov vojne na dostopnost virov energije in njihovo ceno ter posledično učinkov na različne gospodarske panoge, posebej tiste, v katerih proizvodnja terja veliko energije, kot so na primer industrija jekla, aluminija, papirja in še nekatere druge, ter tveganja, povezana s prekinitvijo dobavnih verig drugih proizvodnih dobrin. Prenos negativnih učinkov energetske krize bi lahko vplival na število stečajev, stopnjo brezposelnosti in posledično vodil v poslabšanje bilanc bank in finančne stabilnosti.

Evropa se je iz preteklih kriz naučila pomena hitrega skupnega ukrepanja, temelječega na solidarnosti, kar je skupaj z nacionalnimi ukrepi za omilitve negativnih učinkov energetske krize na gospodarstvo in prebivalce pomagalo uspešno prebroditi najbolj negotovo obdobje druge polovice leta 2022 ter ohraniti finančno stabilnost in s tem investicijski potencial za financiranje pospešenih investicij za doseganje ciljev energetske diverzifikacije in neodvisnosti ter zelenega prehoda.

Zaradi geostrateških sprememb, ki so posledica vojne, smo se znašli v obdobju, ko se nam ponuja izjemna zgodovinska priložnost, saj se na globalni ravni nabavne verige premikajo bližje k proizvodnji končnih izdelkov. Medtem ko so prej komponente oziroma sestavni deli v Evropo prihajali iz pacifiškega bazena, se zdaj korporacije v Evropi želijo razbremeniti tveganj, ki so se pojavila ob izbruhu koronavirusa, z zaprtjem Sueškega prekopa in vojno v Ukrajini. Vsi ti dogodki so vplivali na to, da so dobave postale nepredvidljive, vprašljiva pa je tudi njihova cena. Ob tem ima Slovenija zaradi svojega geografskega položaja privilegij, poleg tega imamo tudi zelo veliko industrijskega in inženirskega znanja. Slovenija namreč sodi med najbolj industrializirana in najbolj raznolika gospodarstva v Evropi, kar je zaradi razpršenega tveganja v času kriz velika prednost. Hkrati smo močno vpeti v srednjeevropske tokove. Če želimo izkoristiti te priložnosti, bodo potrebna velika investicijska vlaganja in v bančnem sektorju bomo v tem naslednjem obdobju tranzicije osredotočeni na vlaganje kapitala za trajnostno rast proizvodnje električne energije z majhnimi emisijami, skupaj s številnimi novimi vidiki globalnega energetskega prehoda, ki se postavlja-

jo kot prednostne naloge, ki zahtevajo financiranje. Te nove pobude vključujejo rast elektrifikacije, izgradnjo infrastrukture za prenos in distribucijo energije (vključno s shranjevanjem v omrežju), zmanjšanje emisij v visoko-emisijskih in energetsko intenzivnih sektorjih, kot sta jeklo in cement, ter naravne podnebne rešitve.

Vendar je, če želimo resnično v čim večji meri izkoristiti vse potencialne in priložnosti, ključno sodelovanje vseh, tako gospodarstva kakor tudi politike in regulatorja.

Posledica globalne energetske krize je bil tudi ponoven pojav inflacije in s tem tudi konec desetletnega obdobja nizkih obrestnih mer. Evropska centralna banka se je na krizo in inflacijo odzvala z dvigom ključnih obrestnih mer. To dejansko pomeni normalizacijo kreditnega okolja, posebej še za slovenski bančni sistem, ki je bil v obdobju negativnih obrestnih mer zaradi presežne likvidnosti in nizkega kreditnega povpraševanja, kar je bila tudi posledica makrobonitetnih ukrepov Banke Slovenije, pod velikim stroškovnim pritiskom. Ta se je odražal v zgodovinsko nizkih neto obrestnih maržah. Za banke so rastoče obrestne mere načeloma dobra novica, a le, dokler rast obrestnih mer ne pomeni tudi presežnega finančnega bremena za kreditojemalce.

V letu 2022 je skupni obseg kreditiranja rasel, a tudi prejemki gospodinjstev in njihovi prihranki v bankah. Vendar pa posojila ne rastejo kot delež BDP ali delež bilančne vsote in slovenska gospodinjstva so med najmanj zadolženimi v Evropi. Obseg potrošniških posojil je od leta 2008 radikalno upadel in se je začel povečevati šele v letu 2022, po 14 letih. Na področju stanovanjskega kreditiranja je še v letu 2022 prihajalo do nadaljnega razslojevanja v slovenski družbi, saj so v zadnjih treh letih in pol tisti z nižjimi prejemki imeli bistveno manjšo kreditno sposobnost, tisti, ki so bili kreditno sposobni, pa so imeli dostop do zgodovinsko najcenejšega denarja in so se zadolževali celo po 1,5-odstotni fiksni obrestni meri za obdobje 30 let. To je posledica nerazumno radikaliziranega nacionalnega regulatornega okolja.

Razmere so tudi v letu 2022 od bančnega sektorja zahtevale nadaljnje investicije v razvoj tehnologije za ponujanje finančnih storitev, predvsem v

uporabniško izkušnjo in tudi na področju zagotavljanja varnosti. Zaradi vojne in sankcij sta se izrazito povečali izpostavljenost tveganju pranja denarja in financiranja terorizma ter izpostavljenost vsem oblikam kibernetškega tveganja. Zato banke in Združenje še nadalje, tudi v sodelovanju z drugimi nacionalnimi institucijami, krepijo tudi aktivnosti na področju ozaveščanja, kako obvladovati tveganja digitalnega poslovanja.

Banke se vse bolj soočajo tudi s pomanjkanjem talentov. Vse manj ljudi je pripravljenih delati na rutinskih delovnih mestih. Zato moramo storitve, ki so transakcijske in rutinske oziroma ponavljajoče se narave, kolikor se le da standardizirati in nato digitalizirati, avtomatizirati, robotizirati.

Rezultat poslovanja v takšnem okolju sta še vedno nizka donosnost ne le slovenskega, temveč tudi celotnega evropskega bančnega sistema in vrednotenje njihovih delnic na nevzdržno nizkih ravneh. Posledično je bančni sektor prisiljen iskati druge možnosti, kar bo vodilo v to, da bodo storitve, povezane z računi prebivalstva, dražje, saj morajo banke za dolgoročno vzdržno poslovanje zagotavljati donose, ki dovolj plemenitijo kapital. Z vidika stroškov poslovanja pa je slovenski bančni sistem primerjalno med učinkovitejšimi, kar ob visoki reguliranosti sektorja ter ob zahtevah po investiranju v tehnološki razvoj in varnost poslovanja ne daje veliko možnosti nadaljnjega zniževanja stroškov. Navsezadnje smo v bančnem sektorju že radikalno zmanjšali število zaposlenih in tudi število poslovalnic ter bank na trgu.

Omenjeni vse bolj zaostreni pogoji gospodarjenja za poslovne banke na evrskem območju silijo v nadaljnjo konsolidacijo evropskega bančnega sistema. Enako velja za slovenski bančni sektor, kjer je bila poleg spremembe lastništva, povezane z reševanjem slovenske Sberbank, izpeljana še ena sprememba lastništva v bančnem sektorju, ki pomeni v prihodnje še nadaljnje združitve.

Po drugi strani pa gospodarsko okrevanje po pandemiji in posledice energetske krize tudi bančnemu sektorju prinašajo priložnosti, saj so se ozaveščanje in pritiski k trajnostnemu razvoju po pandemiji izrazito okrepili. »Zeleni dogovor« Evropske komisije ter cilji na področju energetske diverzifikacije in neodvisnosti vzbujajo bančnemu sektorju velika pričakovanja

glede finančne podpore okoljsko trajnostnim projektom. Pri prehodu v nizkoogljično družbo in energetske diverzifikacije bodo banke odigrale eno najpomembnejših vlog, saj lahko usmerjajo sredstva v naložbe, ki so družbeno in okoljsko odgovorne. Tveganja, ki izhajajo iz podnebnih sprememb, postajajo pomembna finančna tveganja in banke so jih že v letu 2021 začele postopno vgrajevati v sistem celovitega upravljanja tveganj, kar se je v letu 2022 nadaljevalo.

V letu 2021 je bil odprt prvi muzeja bančništva Slovenije pod okriljem Nove Ljubljanske banke, d. d., v letu 2022 pa se je Nova Ljubljanska banka, d. d., odločila, da v drugem in tretjem nadstropju uredi galerijo, kjer bo razstavila del stalne zbirke NLB. Gre za največjo zaokroženo zbirko sodobne slovenske likovne umetnosti, ki je tudi nacionalni spomenik, ki ga je skupaj z Ministrstvom za kulturo že pred privatizacijo zaščitila. Ponovno pa bo tudi začela odkupovati umetniška dela v Sloveniji in celotni regiji. Projekt odprtja muzeja bančništva je povezan s finančnim opismenjevanjem in ima hkrati izredno pomembno simbolno noto, saj je to del nacionalne zavesti in ponosa, kajti lastno bančništvo imamo že prek 200 let, s projektom ureditve galerije pa je poslano še jasno sporočilo o drugi plati družbene vloge bančništva, sporočilo, da je ključ v čezmejnem povezovanju družbenih podsistemov, v ravnovesju in sorazmerju med pridobitno dejavnostjo in drugimi podpornimi stebri družbe.

V kriznih razmerah in tudi sicer hitro spreminjajočih se razmerah, ki vključujejo tudi zgodovinske priložnosti, je pomembno, da dialog bančnega sektorja na ravni Združenja teče izjemno produktivno, učinkovito in na zelo visoki strokovni ravni ter z doslednostjo in ob vzajemnem spoštovanju. Sektor deluje zelo složno pri stvareh, ki zadevajo strokovne usmeritve in razvoj panoge, tako ocenjujem, da smo na pravi poti in da je bančništvo ponovno eden najpomembnejših stebrov v družbi. To navsezadnje dokazujemo s svojim ravnanjem v covidni in zdajšnji energetske krizi, ko sistema in javnih financ ne obremenjujemo, ampak s svojim znanjem, likvidnostjo in kapitalom aktivno sodelujemo pri omogočanju čim manj bolečega izhoda iz zahtevnega položaja, hkrati pa že iščemo poti, da polno izkoristimo zgodovinsko priložnost preboja gospodarstva naše države in regije ter ne nazadnje Evrope.

Za to se zahvaljujem vsem članicam in članom nadzornega sveta Združenja, njihovim namestnicam in namestnikom, članicam in članom odborov ter delovnih skupin, ki delujejo pri Združenju, zaposlenim Združenja, ki so v okviru svojih delovnih področij vsi pomembno pripomogli k učinkovitemu delovanju Združenja, prav tako pa vsem slovenskim bančnicam in bančnikom, ki smo tudi v letu 2022 dokazali, da smo kos vsem še tako zahtevnim izzivom.

Blaž Brodnjak,
predsednik nadzornega sveta Združenja bank Slovenije

Uvod

Delovanje Združenja bank Slovenije (ZBS), tako zaposlenih na Združenju kakor tudi predstavnikov bank v odborih in delovnih telesih, je bilo še tudi v letu 2022 zaznamovano z razmerami pandemije. Negativne posledice pandemije za gospodarstvo so bile sicer manjše od predvidenih, a še preden so se stabilizirale razmere po pandemiji, pa smo se soočili z energetske krizo in pritiski na stroške energije in surovin kot posledico ruske agresije na Ukrajino, kar vpliva na celotno globalno ter s tem tudi evropsko in slovensko gospodarstvo. Medtem ko je pandemija pospešila procese digitalizacije, gospodarske razmere, ki so posledica vojne, pospešujejo prizadevanje za doseg strateških ciljev glede trajnostnega prehoda.

Združenje je sektorju dajalo podporo na različnih področjih poslovanja, vključujoč usklajevanje z različnimi institucijami pri pripravi ukrepov in njihovem izvajanju ter pri evropskih in nacionalnih regulatornih spremembah, usklajevanje ob operativnih vprašanjih in obveščanju splošne javnosti, predvsem prebivalstva, zlasti o vplivu sankcij in drugih okoliščin na način izvajanja finančnih transakcij, v čim bolj pregledni obliki.

Na delovanje Združenja v letu 2022 pa so pomembno vplivale tudi regulatorne spremembe na različnih drugih področjih poslovanja bančnega sektorja, med drugim predvsem povezano s:

- pripravo na spodbujanje okoljsko dolgoročno vzdržnih investicij,
- upravljanjem tveganj, ki jih prinaša digitalizacija,
- plačilnimi sistemi in
- kibernetško varnostjo.

Združenje je tudi v letu 2022 krepilo sodelovanje z gospodarstvom (gospodarsko, turistično in obrtno zbornico) in ministrstvi, predvsem Ministrstvom za finance, Ministrstvom za pravosodje, Ministrstvom za gospo-

darstvo, z Upravo RS za javna plačila, SI-CERT-om in Policijo ter sodstvom, Uradom RS za makroekonomske analize in razvoj (Umar), Geodetsko upravo RS (Gurs) in drugimi ustanovami ter tudi z različnimi bančnimi združenji v državah EU.

Še nadalje je bilo okrepljeno delovanje predstavnikov bančnega sektorja v okviru Evropske bančne federacije (EBF), predvsem na področjih, ki so strateškega pomena za slovenski bančni sistem (digitalizacija, kibernetska varnost, okoljsko vzdržno financiranje in bančna regulacija).

Združenje je ob tem uspešno nadaljevalo prilagajanje lastnega poslovanja in ne glede na investicije, ki jih je moralo namenjati za prilagoditev delovnih procesov in izvajanje strategije postopne prenove IT-arhitekture, pomembno znižalo skupne stroške tekočega poslovanja.

Realizirani so bili vsi operativni cilji, postavljeni v programu dela za leto 2022, nekateri pa so zaradi svoje narave in vsebine vključeni tudi v program dela za leto 2023. V letu 2022 je bilo poleg programa dela realiziranih tudi veliko število dodatnih nalog, ki so bile povezane predvsem s področjem okoljskih, družbenih in upravljavskih dejavnikov (dejavniki ESG) in implementacijo sankcij zaradi ruske agresije na Ukrajino ter spremljavo njihovih učinkov na gospodarstvo in finančno stabilnost.

Aktivnosti Združenja so tudi v letu 2022 temeljile na strateških ciljih:

- ugled,
- financiranje gospodarstva, novi produkti in zelena ekonomija,
- regulativa in nadzor,
- digitalna transformacija in
- varstvo potrošnikov.

Dosledno smo izvajali komunikacijsko strategijo na vseh segmentih od splošne komunikacije do aktivnosti izobraževanja in publicistike ter si prizadevali za dvig ugleda bank in zaupanja vanje ter krepitev poznavanja bančništva in financ v javnosti, tako splošni kot strokovni, in ozaveščanja o njihovem pomenu.

Združenje je v okviru ozaveščanja javnosti v letu 2022 močno okrepilo proaktivne aktivnosti, še posebej ozaveščanje javnosti o kibernetških prevarah in kako se pred njimi zaščititi. Omenjeno vsebino nam je uspelo uvrstiti v oddaje Dobro jutro na Televiziji Slovenije. Opisi najpogostejših kibernetških in drugih prevar ter nasveti, kako se pred njimi zavarovati, so v oddaji od jeseni 2022 na sporedu vsako prvo sredo v mesecu.

Načrtovana je bila ena novinarska konferenca, izvedene so bile štiri, in sicer:

- januarja o aktualnih razmerah v sektorju in učinkih makrobonitetnih ukrepov Banke Slovenije (BS),
- februarja ob vložitvi zahteve za presojo ustavnosti in predloga za začasno zadržanje izvajanja Zakona o omejitvi in porazdelitvi valutnega tveganja med kreditodajalci in kreditojemalci kreditov v švicarskih frankih na Ustavno sodišče RS,
- maja v odziv na aktivnosti Zavoda Kolektiv 99 in Zveze potrošnikov Slovenije glede uporabe variabilne obrestne mere EURIBOR pri kreditiranju in
- novembra o zlorabah na področju elektronskega poslovanja.

Združenje bank Slovenije je do začetka decembra zabeležilo pojavnost, citiranje ali omembo v kar 1301 medijskih objavah (lani v podobnem obdobju 413). Prirast je izjemen.

Glede dosega v medijih opazamo, da so vsebine, ki jih komunicira Združenje, poleg uveljavljenih nacionalnih medijev objavljene tudi v lokalnih občilih, s čimer se prepoznavnost Združenja zelo povečuje.

Na podlagi opravljene analize in statistike (pozitivna, nevtralna ali negativna objava) tako ugotavljamo nadaljnjo postopno krepitev ugleda sektorja.

V letu 2022 je bila končana že v letu 2021 začeta prenova spletne strani in ektraneta.

Tudi na področju izobraževanja so bili doseženi in preseženi vsi načrtovani cilji tako glede povečanja števila e-izobraževanj kakor glede oblikovanja novih izobraževalnih programov in posodobitve obstoječih, programov pa se je udeležilo tako rekoč rekordno število udeležencev. Povečali smo tudi

obseg aktivnosti finančnega opismenjevanja za mlade in starejše ter nadalje krepili sodelovanje z deležniki doma in v Evropi. Vodja Izobraževalnega centra Združenja je predsedovala Evropskemu združenju za izobraževanje v bančništvu in finančnem sektorju (EBTN).

Naše delovanje na področju financiranja gospodarstva je bilo v letu 2022 usmerjeno zlasti v:

- ocenjevanje in zmanjševanje negativnega vpliva ruske agresije na Ukrajino ter posledične energetske krize na poslovanje podjetij in bančnega sektorja,
- obravnavo metod in postopkov upravljanja tveganj s poudarkom na učinkovitem ter preudarnem upravljanju kreditnega tveganja (spremljanje naložbenega portfelja v razmerah povečane negotovosti),
- vključevanje dejavnikov ESG v procese upravljanja tveganj, zlasti na področju kreditnega, likvidnostnega in tržnih tveganj, kreditnih zavarovanj, operativnega tveganja, portfeljskih analiz in izvajanja podnebnih stresnih testov izjemnih razmer ter priprave referenčnega obrazca za pridobivanje podatkov za presojo ESG-profila komitentov in zagotovitev predpisanih razkritij.

Izmed regulativnih vsebin je pristojni odbor največ pozornosti namenjal predlogu novih smernic Evropskega bančnega organa (EBA) za upravljanje obrestnega tveganja in tveganja kreditnega razmika v bančni knjigi ter pripadajočih regulativnih tehničnih standardov. Za podrobnejšo obravnavo teh aktov je ustanovil novo delovno skupino s trajnim mandatom, to je delovna skupina za likvidnostno, obrestno in tržna tveganja.

Te aktivnosti med drugim zajemajo:

- poenotenje vloge za odobritev kredita, ki jo uporabljajo mala in srednja podjetja,
- anketo med predstavniki oddelkov za upravljanje tveganj v bankah o ključnih sedanjih in pričakovanih tveganjih bančnega poslovanja,
- pobudo bančnega sektorja za zagotovitev izvoza podatkov, objavljenih na portalu Atlas voda, za potrebe izpolnjevanja regulativnih zahtev na področju upravljanja podnebnih in okoljskih tveganj ter vrsto pobud za pridobitev podatkov o nepremičninah, relevantnih z okoljskega vidika, iz različnih javnih zbirk,

- obravnavo vprašanj v zvezi z izvajanjem o smernic EBA za odobravanje in spremljanje kreditov, ki se nanašajo na postopke, povezane z upravljanjem portfelja kreditnih zavarovanj,
- obravnavo podnebnih stresnih testov izjemnih razmer, obdelavo množičnih podatkov, modeliranje dejavnikov ESG ter modeliranje likvidnostnega in obrestnega tveganja, ožja skupina zainteresiranih članic je pristopila tudi k skupnemu pilotnemu projektu Implementacija metodologije za izračun podnebno prilagojene verjetnosti neplačila v slovenski bančni sistem, ki je bil uspešno dokončan, njegovi rezultati pa so bili naročnikom predani v uporabo v zadnjem kvartalu minulega leta,
- izzive pri modeliranju osrednjih (»core«) in stabilnih (»stable«) vlog z vidika likvidnostnega in obrestnega tveganja,
- skupne redne letne preglede zunanjih izvajalcev v skladu z določbami smernic EBA o zunanjem izvajanju,
- obravnavo pripravljenosti bank na scenarij nevarnosti izpadov elektrike,
- predlog za dopolnitev smernic upravljanja tveganj s področja ESG, dodane pa so bile tudi nekatere druge vsebinske izboljšave, zlasti v poglavju o upravljanju obrestnega tveganja in tveganja kreditnega razmika, kjer so upoštevana pričakovanja, ki izhajajo iz lanskih smernic EBA za področje upravljanja obrestnega tveganja in tveganja kreditnega razmika v bančni knjigi,
- obravnavo rezultatov projekta aplikacije taksonomije EU na ključne bančne produkte in stališč EBF v posvetovalnih procesih s področja ESG (na primer stališča do predloga Baselskega odbora za bančni nadzor iz dokumenta Principles for the effective management and supervision of climate-related financial risks ali do izvedbenih tehničnih standardov (ITS) o razkritjih tveganj ESG na podlagi tretjega stebra),
- pripravo referenčnega ESG-vprašalnika, ki je na voljo v Excelovem formatu in je razdeljen na štiri vsebinske sklope s skupaj 224 vprašanji,
- popis okoljskih finančnih podatkov, ki jih bodo banke potrebovale za razkritja za finančno leto 2022 na podlagi delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178,
- priporočilo, naj banke kot podlago za izračun ogljičnega odtisa uporabljajo standard PCAF, ki je eden najbolj uveljavljenih globalnih standardov, pri čemer je bil oblikovan dokument s smernicami za uporabo tega standarda pri izračunu ogljičnega odtisa financiranih emisij v praksi.

Na področju davkov pa naj posebej omenimo še, da so bili:

- uvedeni posebni postopki identificiranja strank za pridobitev informacije o državi (ali več državah), kjer je oseba davčni rezident, in poročanje predpisanih podatkov o osebi in njenih finančnih transakcijah v vsako od teh držav ter
- opredeljena vrsta dohodka na podlagi davčnih predpisov v postopku izplačil v sistemu T2S – v navezavi na enotnost davčne obravnave in pravila za omejitev priznavanja odhodkov za obresti (Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb).

V okviru nacionalnih zakonodajnih postopkov smo med drugim sodelovali pri oblikovanju pripomb k naslednjim zakonom (pri nekaterih so bili vložen tudi amandmaji v Državni zbor RS):

- Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma,
- noveli Zakona o bančništvu,
- novemu Zakonu o varstvu potrošnikov,
- noveli Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju,
- Zakonu o varstvu osebnih podatkov,
- Zakonu o zaščiti prijaviteljev ter
- Zakonu o izvršbi in zavarovanju in
- navsezadnje tudi pri noveli Zakona o gospodarskih družbah.
- Vključeni smo bili tudi v komentiranje predloga Zakona o stanovanjski jamstveni shemi za mlade in izvedbene uredbe za izvajanje tega zakona.

Poleg tega je bilo veliko aktivnosti na področju kreditov v švicarskih frankih, kolektivne odškodninske tožbe Zavoda Kolektiv 99, obravnav sodb, posebej sodbe Sodišča EU C-383/18 (tako imenovani Lexitor), kjer smo usklajevali razumevanja s centralno banko in pristojnim ministrstvom, na področju unovčevanja izvršnic, prevar pri unovčevanju menic in zlorab pri spletnih oziroma digitalnih plačilnih storitvah. Potekale so tudi priprave za oblikovanje tako imenovane fall-back klavzule za EURIBOR. Prenovljen je bil seznam indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij.

Za olajšanje poslovanja v negotovem gospodarskem okolju, povzročenem z vojno in energetske krizo, je bil v sodelovanju z Gospodarsko zbornico

Slovenije (GZS) pripravljen predlog zakona o poroštvu RS za kredite, ki bi jih banke odobrile podjetjem, ki so se zaradi energetske krize znašla v likvidnostnih težavah; predlog zakona je skladen z začasnim okvirom Evropske komisije za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu.

V okviru evropske regulative so bile v ospredju predvsem aktivnosti na področjih:

- priprave uredbe o digitalni identifikaciji,
- poročanja o incidentih po direktivi o varnosti omrežij in informacij (NIS2),
- predloga uredbe o digitalni operativni odpornosti – DORA (Evropski parlament je o predlogu DORA glasoval novembra konec leta 2022),
- razvoja vseevropskega okvira za usklajevanje pri sistemskih kibernet-skih incidentih glede na predlog DORA,
- konzultacij v okviru EBA o podatkih o goljufijah pri plačilih v skladu z direktivo PSD2,
- priprav evropske certifikacijske sheme kibernet-ske varnosti za storitve v oblaku (EUCS),
- posvetovanja Evropske komisije o uredbi o kibernet-ski odpornosti (CRA),
- priprave analize trga kibernet-ske varnosti na področju računalništva v oblaku v okviru Agencije EU za kibernet-sko varnost (ENISA),
- raziskave agencije ENISA o uporabi kibernet-skega zavarovanja,
- posvetovanja Baselskega odbora za bančni nadzor (BCBS) glede bonite-tne obravnave kriptovalut,
- posvetovanja v okviru Odbora za finančno stabilnost (FSB) o doseganju večje konvergenca pri poročanju o kibernet-skih incidentih.

V okviru plačilnega prometa posebej omenjamo:

- aktivnosti, povezane z načrtovano migracijo obsegov iz rešitve BIPS IKP v rešitev BIPS IP; Bankart je namreč avgusta 2021 banke obvestil o do-gajanju pri migraciji Bankartovega tehničnega računa iz TARGET2 v TIPS, Evropska centralna banka (ECB) pa je odobrila derogacijo, ki omogoča, da bo po migraciji tehničnega računa v TIPS omejeno obdobje mogoče v njem poleg transakcij SCT Inst poravnati tudi transakcije SCT,
- izvajanje kontrol po direktivi AML, zagotovitev izplačila pokojnin prek sis-tema IP in vzpostavitev nadomestnih rešitev za procesiranje IP-nalogov,

- sprejeta je bila odločitev, da se s 1. januarjem 2023 preneha izvajanje storitve kontrole ustreznosti QR-kode na obrazcu UPNQR. Storitve, ki jo je za banke opravljalo pogodbeno podjetje, je bila vzpostavljena z namenom zagotovitve kontinuitete visoke kakovosti podatkov plačilnega prometa s preходом z obrazca UPN (z OCR-vrstico) na obrazec UPNQR. Podatki o preverjenih izdajateljih in licenciranih tiskarjih, skupaj s pripadajočo tehnično dokumentacijo, bodo v prihodnje objavljeni na javni spletni strani Združenja,
- sprejeta je bila odločitev o nadgradnji standarda IzvrsbeXML in z zunanjim izvajalcem sklenjena pogodba za drugo fazo elektronske izmenjave sklepov o izvršbi med izdajatelji in bankami. Na novo je bila oblikovana projektna skupina, v kateri so poleg predstavnikov bank tudi predstavniki Finančne uprave RS (Furs) kot največjega izdajatelja sklepov o izvršbi, z namenom pospešitve operativnega dela zunanjega izvajalca,
- na področju elektronske izmenjave podatkov plačilnega prometa z državnimi organi so se nadaljevale aktivnosti za začetek elektronske izmenjave podatkov s Policijo. Banke so izvedle ustrezna testiranja izmenjave podatkov prek varnega elektronskega predala, vzporedno pa so potekale tudi aktivnosti za oblikovanje skupnega navodila oziroma sporazuma med Policijo in Združenjem bank,
- implementirana je bila sprememba mejnega zneska pri brezstičnem poslovanju s 25 na 50 EUR,
- usklajevana so bila stališča bančne skupnosti do predloga Banke Slovenije o močni avtentikaciji strank pri kartičnih plačilnih transakcijah v okviru e-trgovine.

V okviru informatike smo se poleg razvoja informatike in krepitve varnosti med drugim posvečali aktivnostim glede integriranega poročevalskega okvira (IReF), saj se bo zdajšnji statistični integrirani okvir za poročanje razširil še na poročanje o nadzoru in reševanju. Pričakuje se tudi krepitev povezave med bančnim integriranim slovarjem poročanja (BIRD) in IReF. Priprava uredbe o IReF bo sledila v letu 2023.

V okviru kibernetске varnosti so bile poleg regulatornih sprememb na evropski ravni med najpomembnejšimi obravnavanimi temami:

- pobuda Evropskega plačilnega sveta glede SEPA MISP,
- izmenjava informacij o oblikah prevar,

- poročila o aktivnostih delovne skupine za kibernetško varnost pri EBF,
- vzpostavitev platforme MISP v bankah in hranilnicah z izmenjavo informacij; štiri banke članice so uspešno vzpostavile izmenjavo s SI-CERT-om prek platforme MISP ter poročale o pozitivnih izkušnjah in uporabnosti rešitve, aktivnosti se bodo nadaljevale tudi v letu 2023,
- ozaveščanje javnosti o kibernetških in informacijskih prevarah.

Močno se je okrepilo tudi sodelovanje s SI-CERT-om in Policijo.

Področje varovanja potrošnikov

V okviru aktivnosti na področju varovanja potrošnikov v ospredje postavljamo aktivnosti, povezane z:

- digitalno transformacijo (digitalizacija postopkov, omogočanje poslovanja z oddaljenim dostopom) in
- varovanjem podatkov potrošnikov (implementacija sprememb zakonodaje s področja varstva potrošnikov, potrošniškega kreditiranja in novosti na področju plačilnih storitev) ter
- sodelovanje z eSeniorji.

Omenimo naj še izobraževalne dejavnosti, posebej tiste, namenjene finančnemu opismenjevanju, ki prispevajo k večjemu poznavanju financ in s tem tudi k večji varnosti izvajanja finančnih transakcij ter zaščiti pred zlorabami podatkov in goljufijami.

Vse aktivnosti so stalno spremljali in usmerjali člani nadzornega sveta Združenja, ki se jim zahvaljujem za jasne usmeritve in podporo pri aktivnostih Združenja. Hvala tudi vsem članom odborov in drugih delovnih teles in pa vsem zaposlenim Združenja za njihovo strokovno in entuziastično delo v korist sektorja in strank.

mag. Stanislava Zadavec Capriolo,
direktorica Združenja bank Slovenije

Organi Združenja bank Slovenije

- skupščina
- nadzorni svet
- direktorica: mag. Stanislava Zadravec Capriolo

Člani nadzornega sveta*

Blaž Brodnjak, predsednik nadzornega sveta, Nova Ljubljanska banka, d. d.

mag. Vojka Ravbar, namestnica predsednika nadzornega sveta, SKB banka, d. d.

mag. Sabina Župec Kranjc, namestnica predsednika nadzornega sveta, Nova Kreditna banka Maribor, d. d.

Tomaz Šalamon, Banka Sparkasse, d. d.

Andrej Andoljšek, Addiko bank, d. d.

Lorenzo Ramajola, UniCredit Banka Slovenija, d. d.

Jozef Kausich, Banka Intesa Sanpaolo, d. d.

Mario Henjak, Gorenjska banka, d. d.

Heribert Fernau, N Banka, d. d.

Klemen Bajt, Primorska hranilnica Vipava, d. d.

Renato Založnik, Delavska hranilnica, d. d.

Damijan Dolinar, SID banka, d. d.

Igo Gruden, Hranilnica Lon, d. d.

Dimitrij Pregelj, BKS Bank Ag, bančna podružnica

Mitja Otorepec, Summit Leasing Slovenija, d. o. o.

* Stanje na dan 31. 12. 2022.

Namestniki članov*

Andrej Lasič, Nova Ljubljanska banka, d. d.
Anita Stojčevska, SKB banka, d. d.
Matej Falatov, Nova Kreditna banka Maribor, d. d.
Thomas Jurkowitsch, Banka Sparkasse, d. d.
Anja Božac, Addiko bank, d. d.
Marta Koželj Lakner, UniCredit Banka Slovenija, d. d.
Mojca Kovač, Banka Intesa Sanpaolo, d. d.
Marko Filipčič, Gorenjska banka, d. d.
Martin Mavrič, N Banka, d. d.
Matej Breclj, Primorska hranilnica Vipava, d. d.
Jasna Mesić, Delavska hranilnica, d. d.
Stanka Šarc Majdič, SID banka, d. d.
Rudi Žeslin, Hranilnica Lon, d. d.
Damijan Hempt, BKS Bank Ag, bančna podružnica
Andrej Pucer, NLB Lease & Go, d. o. o.

* Stanje na dan 31. 12. 2022.

Nekateri makroekonomski podatki za Slovenijo

	2022	2021
Realna rast BDP (v %)	5,4	8,2
Nominalni BDP (v mio EUR)	58.989	52.208
BDP na prebivalca (v EUR)	27.975	24.770
Primanjkljaj (neto izposojanje) države (v mio EUR)	339	339
Konsolidirani dolg države (v mio EUR)	41.244	40.134

Vir: Surs.

Nekateri podatki za slovenski bančni sektor

(v mio EUR)	2022	2021
Bilančna vsota	50.600	48.252
Kapital	5.151	5.061
Kreditni podjetjem	10.487	9.300
Kreditni gospodinjstvom	12.138	11.263
Depoziti podjetij	9.710	8.998
Depoziti gospodinjstev	25.784	23.953
Čiste obresti	747,8	625,2
Bruto dohodek	1.315,1	1.205,6
Operativni stroški	-758,3	-717,1
Dobiček po obdavčitvi	498,7	525,3

Vir: Mesečna informacija o poslovanju bank, BS, februar 2023.

Aktivnosti Združenja bank Slovenije v letu 2022

Ekonomika bančnega poslovanja

Področje ekonomike bančnega poslovanja, ki poleg funkcij druge in tretje »obrambne linije«, torej upravljanja tveganj in notranje revizije, vključuje še bančno računovodstvo, davke in poročanje regulatornim, nadzornim ter davčnim organom, je svoje delo združevalo prek treh odborov – za upravljanje tveganj, za notranjo revizijo in za računovodstvo, zaradi aktualnih trendov na področju zelenega prehoda pa od leta 2021 tudi v okviru posebne delovne skupine za trajnostno financiranje.

Izvajanje nalog in obravnava sprotnih izzivov sta potekala prek omenjenih odborov in delovnih skupin, ki delujejo v njihovi sestavi (to so delovne skupine za zavarovanja, za modeliranje, za operativno tveganje, za likvidnostno, obrestno in tržna tveganja, za davke, za poročanje, za Mednarodne standarde računovodskega poročanja (MSRP), za predpise o izvajanju avtomatične izmenjave informacij o finančnih računih (AEOI) in FATCA ter delovna skupina za trajnostno financiranje). Aktivnosti navedenih delovnih teles Združenja pa so v letu 2022 poleg rednih nalog zaznamovali zlasti okoliščine, povezane z rusko-ukrajinskim konfliktom in energetske krizo, povečano operativno tveganje, prehod v nizkoogljično družbo ter nove regulatorne zahteve pri vključevanju okoljskih, družbenih in upravljavskih dejavnikov (tako imenovani dejavniki ESG) v bančne procese.

Zaradi novonastalih potreb so bile ustanovljene ali so delo nadaljevale specializirane, *ad hoc* delovne skupine, ki so se ukvarjale zlasti s trajnostnim

financiranjem in vključevanjem dejavnikov ESG v procese upravljanja tveganj, s prevarami pri spletnih plačilih ter izvajanjem novih pravil, ki so jih uveljavili regulatorji in nadzorniki. Vsa omenjena delovna telesa, redna in priložnostna, so pri tem upoštevala strateške usmeritve, ki so bile vključene v program dela Združenja za leto 2022, na praktično vseh petih področjih:

1. ugled: strateška komunikacija in pozicioniranje v razmerju do drugih deležnikov ter krepitev sodelovanja z njimi, organizacija strokovnih srečanj in izobraževalnih dogodkov;
2. bančna regulativa in nadzor: upravljanje kreditnega, likvidnostnega, obrestnega in operativnega tveganja, upravljanje podnebnih in okoljskih tveganj, trajnostno financiranje, vključevanje dejavnikov ESG v bančne procese, izpolnjevanje zahtev po razkritjih s področja ESG ter poročanje na podlagi FACTA in standarda OECD;
3. digitalna transformacija: digitalizacija in standardizacija postopkov, pridobivanje podatkov, uporaba statističnih modelov, kibernetska varnost;
4. financiranje gospodarstva: prilagajanje produktov, zlasti v kontekstu financiranja trajnostne preobrazbe gospodarstva;
5. varovanje potrošnikov: zlasti z vidika odprave ali zmanjšanja nepotrebnih administrativnih bremen in povečanja učinkovitosti postopkov.

Delo je bilo tako usmerjeno zlasti v:

- ocenjevanje in zmanjševanje negativnega vpliva ruske agresije na Ukrajino ter posledične energetske krize na poslovanje podjetij in bančnega sektorja;
- obravnavo metod in postopkov upravljanja tveganj s poudarkom na učinkovitem ter preudarnem upravljanju kreditnega tveganja (spremljanje naložbenega portfelja v razmerah povečane negotovosti);
- vključevanje dejavnikov ESG v procese upravljanja tveganj, zlasti na področju kreditnega, likvidnostnega in tržnih tveganj, v upravljanje kreditnih zavarovanj, operativnega tveganja, portfeljske analize, izvajanje testiranja izjemnih situacij, povezanih s podnebjem, ter v pripravo referenčnega obrazca za pridobivanje podatkov za presojo ESG-profila komitentov in predpisanih razkritij;
- nadgradnjo priporočil in smernic bančnega sektorja na področju obvladovanja operativnega, likvidnostnega, obrestnega in tržnih tveganja (zlasti z vidika dejavnikov ESG in novih regulativnih zahtev);
- izvajanje presoje tveganosti in skupnih pregledov najpomembnejših

- zunanjih izvajalcev bank in hranilnic;
- osveževanje in nadgradnjo obstoječih ter pripravo novih dokumentov, ki se nanašajo na interne postopke, veljavna regulatorna pravila in primere dobrih praks s področja dela;
 - podajanje pobud, predlogov, komentarjev in vprašanj v zvezi s spremembami zakonodaje oziroma uvajanjem novih regulatornih predpisov na evropski in lokalni ravni ter okrepljeno medsebojno obveščanje;
 - krepitev dialoga, komuniciranja in sodelovanja z različnimi deležniki tako na nacionalni kot mednarodni ravni.

Odbor za upravljanje tveganj

Odbor je na treh rednih sejah v letu 2022 ter prek pogoste elektronske komunikacije obravnaval aktualne teme s področja upravljanja tveganj v bankah in hranilnicah, razreševal dileme in praktična vprašanja, usklajeval in dajal pobude, se seznanjal s spremembami v regulatornem okolju, izvajal ankete in obravnaval njihove rezultate ter vodil proaktiven dialog s ključnimi deležniki.

V februarju 2022 je bila na pobudo odbora ustanovljena nova specializirana delovna skupina, katere naloga je bila pripraviti predlog referenčnega vprašalnika, ki bi ga članice Združenja lahko uporabile za pridobitev informacij, ki jih potrebujejo za presojo tveganj ESG pri podjetjih, ki jih financirajo, prav tako pa bi jim bil v pomoč pri pridobivanju nekaterih podatkov, ki so potrebni za izpolnjevanje poročevalskih zahtev ter zahtev po razkritjih s področja ESG.¹

Odbor je na marčni seji sprejel sklep o pripravi novele svojega temeljnega vodnika – smernic upravljanja tveganj. Po tem, ko so bile te v letu 2021 nadgrajene zlasti z vsebinami s področja ESG pri upravljanju kreditnega tveganja, si je odbor zastavil cilj, da jih dopolni še z vsebinami s področja vključevanja dejavnikov ESG v procese upravljanja nekreditnih tveganj. V ta namen je za področje upravljanja operativnega tveganja predloge do-

¹ Več o delu skupine in rezultatih v nadaljevanju v razdelku delovne skupine za trajnostno financiranje.

polnitev pripravila delovna skupina za operativno tveganje, za področja likvidnostnega, obrestnega in tržnih tveganj pa novoustanovljena delovna skupina za upravljanje teh tveganj. Novela smernic je bila 21. decembra 2022 potrjena na redni seji nadzornega sveta in nato javno objavljena na spletni strani Združenja.

Zaradi zaostrovanja gospodarskih razmer je odbor vse leto spremljal makroekonomsko dogajanje in nadaljeval redna srečanja s predstavniki Umarja, Banke Slovenije in GZS, na katerih so udeleženci obravnavali napovedi prihodnjih gibanj makroekonomskih kategorij ter zaznane trende v poslovanju različnih gospodarskih sektorjev. Člani odbora so se sproti seznanjali z aktualnimi informacijami v zvezi s krizo v Ukrajini (sankcije in omejitve s strani zahodnih držav, protiukrepi Rusije, vpliv na makroekonomske agregate in kreditne portfelje bank ...) ter aktivnostmi drugih delovnih teles Združenja zaradi sprememb v pogojih poslovanja.

Izmed regulativnih vsebin je odbor največ pozornosti namenjal predlogu novih smernic organa EBA za upravljanje obrestnega tveganja in tveganja kreditnega razmika v bančni knjigi ter pripadajočih regulativnih tehničnih standardov. Za podrobnejšo obravnavo teh aktov je ustanovil novo delovno skupino s trajnim mandatom – delovno skupino za likvidnostno, obrestno in tržna tveganja. Odbor je tudi sprejel stališče v zvezi s pogodbeno klavzulo, ki banke ščiti pred negativno referenčno obrestno mero. Po mnenju odbora je takšna zaščita pomembna zaradi zagotovitve ustrezne (minimalne) kompenzacije za prevzeto kreditno tveganje, kot to določajo veljavne smernice organa EBA o odobravanju in spremljanju kreditov, v zvezi z argumenti proti določitvi zgornje meje referenčne obrestne mere (tako imenovane obrestne kapice) pa je opozoril, da bi to lahko banke izraziteje izpostavilo obrestnemu tveganju, ki bi ga bilo treba (v luči zahtev iz omenjenih smernic organa EBA) kompenzirati z višjim zahtevanim donosom tovrstnih kreditov ali pa bi se morala banka proti temu tveganju zaščititi, oboje pa bi vodilo v višje stroške za potrošnike.

Odbor je redno spremljal delo Zbornice računovodskih servisov pri GZS pri projektu standardizacije finančnih razkritij o poslovanju zlasti malih in srednjih podjetij (projekt Standard FRP). Pri zainteresiranih članicah je iskal načine za uveljavitev standarda v praksi, organiziral pa je tudi predstavitev

rešitve za avtomatizacijo odobravanja kreditov. Poleg tega je dal pobudo za poenotenje vloge za odobritev kredita, ki jo uporabljajo mala in srednja podjetja. Sprožil je pobudo za odpravo diskrecije Banke Slovenije na podlagi člena 124(2) uredbe o kapitalskih zahtevah (CRR), s katero centralna banka določa uporabo 35-odstotne uteži tveganja za izpostavljenosti, ki so zavarovane s stanovanjskimi hipotekami, do višine 60 % tržne vrednosti nepremičnine in ne do višine 80 %, kot to omogoča člen 125(2) uredbe CRR.

Med člani je odbor izvajal ankete s področja dela (na primer o novih smernicah organa EBA o obrestnem tveganju in tveganju kreditnega razmika v bančni knjigi, rezervnih lokacijah zunanjih izvajalcev, vrednotenju zavarovanj, scenarijih v okviru testov izjemnih razmer) ter obravnaval njihove rezultate in v razpravi razjasnjeval dileme ter dajal usmeritve. Avgusta je izvedel tradicionalno anketo med predstavniki oddelkov za upravljanje tveganj v bankah o ključnih zdajšnjih in pričakovanih tveganjih bančnega poslovanja. Rezultati so razkrili okrepljeno kreditno in tržno tveganje, največja sprememba v smeri povečane verjetnosti in učinkov pa je bila opažena pri obrestnem tveganju. Povečana težnja je bila zaznana tudi pri podnebnih oziroma okoljskih tveganjih, vendar je pomembnost teh manjša, za njihovo ustrezno obvladovanje pa se kot največji izziv kaže pomanjkanje razpoložljivih podatkov. Odbor se je ob tem dodatno seznanil z rezultati podobnih študij na lokalni (na primer BS), evropski (na primer EBA, ECB, ESRB) in globalni ravni (McKinsey, WEF, Eurasia Group).

Oktobra 2022 je bil izpeljan tradicionalni strokovni posvet o aktualnih izzivih pri upravljanju tveganj v bankah in hranilnicah. Gre za osrednji dogodek odbora, na katerem so bile v ospredju vsebine, ki jih uokvirjajo ključne usmeritve dela ZBS. Razdeljene so bile v tri vsebinske module: makroekonomske razmere in napovedi, trajnostno financiranje in regulatorna oziroma nadzorniška praksa. Posvet je tudi tokrat izpolnil svojo vlogo pomembnega stičišča za izmenjavo znanj, mnenj, pogledov in izkušenj iz prepoznanih dobrih praks, s čimer je bil udeležencem, tudi po zaslugi predavanj tujih priznanih strokovnjakov, omogočen širši pogled na dinamiko razvoja različnih tveganj ter načine njihovega upravljanja.

Odbor in v njegovem okviru delujoče delovne skupine so dale opazen vsebinski prispevek tudi za strokovno revijo Bančni vestnik in druge kanale

komuniciranja z javnostmi. S tem je odbor pripomogel k posredovanju relevantnih informacij širšemu krogu deležnikov. Gre zlasti za ozaveščanje o zlorabah pri plačilih in zagotavljanje neprekinjenega poslovanja bančnega sektorja kot dela kritične infrastrukture v razmerah energetske krize.

Kot že omenjeno uvodoma so aktualnost, pomembnost in kompleksnost vsebin, povezanih z vpeljevanjem dejavnikov ESG, ter aktualnost upravljanja kreditnega, likvidnostnega, obrestnega in operativnih tveganj terjale intenzivno delo tako rednih kot *ad hoc* delovnih skupin, ki delujejo v okviru odbora in jih slednji kot matično delovno telo koordinira in usmerja. Delo in prispevki vseh teh skupin so na kratko predstavljeni v nadaljevanju.

Skupina za zavarovanja

Skupina se je v letu 2022 na rednih sestankih sestala štirikrat, njene aktivnosti pa so bile prvenstveno usmerjene na področje podnebnih in okoljskih tveganj pri upravljanju portfelja kreditnih zavarovanj. V tem smislu je skupina (in v njenem okviru oblikovana posebna strokovna skupina) obravnavala praktična vprašanja pri uporabi obrazca za pripravo povzetka poročila o oceni vrednosti nepremičnine za zavarovano posojanje, ki je bil v letu 2021 razširjen z novimi polji za vnos podatkov, potrebnih za presojo vplivov stavb na okolje in vplivov okolja na nepremičnine.² Njeni predstavniki so na letni konferenci ocenjevalcev vrednosti, ki jo je organiziral Slovenski inštitut za revizijo, predstavili vsebine, ki se nanašajo na pričakovanja bančnih regulatorjev in nadzornikov, ter praktične izkušnje pri uporabi razširjenega obrazca. Razdelala je tudi vprašanja, povezana z izvajanjem podnebnih stresnih testov in podatki, ki so bili v ta namen pridobljeni ali ocenjeni (na primer o emisijah ogljikovega dioksida stanovanjskih in poslovnih nepremičnin). S predstavniki Direkcije RS za vode in Ministrstva za javno upravo je marca izvedla sestanek, na katerem je bila predstavljena pobuda bančnega sektorja za zagotovitev izvoza podatkov, objavljenih na portalu Atlas voda, za potrebe izpolnjevanja regulativnih zahtev za banke na področju upravljanja podnebnih in okoljskih tveganj.

2 V obrazcu sta poleg polj za vnos podatkov iz energetske izkaznice, kot so datum njene izdaje, energetski razred stavbe, izmerjena emisija CO₂ in potrebna primarna energija stavbe, dodani tudi polji za oceno energetske učinkovitosti stavbe v primeru, da energetska izkaznica zanjo ni izdana. Z vidika ocene podnebnih in okoljskih vplivov na nepremičnino je dodano polje za oceno poplavne ogroženosti, ki se določi na podlagi pretežne poplavne ogroženosti parcel.

Kot aktualna so bila obravnavana tudi vprašanja o kriterijih ECB za umeščanje v štiri različna sušna območja ter o vključevanju podnebnih in okoljskih dejavnikov v postopek ocenjevanja nepremičnin, sprožila pa je tudi vrsto pobud za pridobitev podatkov o nepremičninah, relevantnih z okoljskega vidika, iz različnih javnih zbirk.

Skupina je med člani izvedla številne ankete, med drugim o vprašanjih, ki se nanašajo na pridobivanje in potrjevanje cenitev nepremičnin, ki jih izdelajo zunanji ocenjevalci vrednosti.

Skupina je bila prav tako dejavna pri že omenjeni pobudi za odpravo diskrecijske pravice Banke Slovenije, s katero centralna banka določa, da se za izpostavljenosti, ki so zavarovane s stanovanjskimi hipotekami, utež tveganja 35 % lahko uporabi le do višine 60 % tržne vrednosti nepremičnine, čeprav člen 125(2) uredbe CRR omogoča, da se ta utež tveganja lahko uporabi do višine 80 % tržne vrednosti nepremičnine. Argumenti skupine so v glavnem temeljili na napovedanih dodatnih kapitalskih obremenitvah, ki jih na podlagi Sklepa o določitvi zahteve po vzdrževanju blažilnika sistemskih tveganj za banke in hranilnice Banka Slovenije s 1. januarjem 2023 uvaja za izpostavljenosti do fizičnih oseb, na veljavnih strogih omejitvah pri kreditiranju prebivalstva, ki izhajajo iz veljavnega Sklepa o makrobonitetnih omejitvah kreditiranja potrošnikov, kot tudi na izjemno majhnih realiziranih zgodovinskih izgubah na tem segmentu poslovanja.

Skupina je bila dejavno vključena v projekt družbe Bankart za vzpostavitev elektronske izmenjave podatkov o vinkulacijah med bankami oziroma hranilnicami in zavarovalnicami, sodelovala je tudi pri pripravi vprašanj, povezanih z implementacijo Zakona o stanovanjski jamstveni shemi za mlade (ZSJSM) in pripadajoče uredbe. Seznanjala se je z napovedanimi spremembami informacijskega sistema katastra nepremičnin, ki jih izvaja Gurs, in obravnavala vprašanja glede izvajanja smernic EBA za odobranje in spremljanje kreditov, ki se nanašajo na postopke, povezane z upravljanjem portfelja kreditnih zavarovanj (prvo in ponovno vrednotenje, pogoji za cenilce, spremljanje vrednosti ...). Na področju bančne regulative je obravnavala kriterije za ugotavljanje primernosti zavarovanj pri izpostavljenostih, ki so zavarovane s poslovnimi nepremičninami.

Skupina za modeliranje

Skupina je v letu 2022 v okviru desetih rednih sestankov opredelila prioriteta področja dela – njeni člani so na podlagi ankete kot najbolj aktualne teme, ki so jih in jih bodo tudi v prihodnje podrobneje obravnavali, prepoznali upravljanje modelskega tveganja, podnebne stresne teste, obdelavo množičnih podatkov, modeliranje dejavnikov ESG ter modeliranje likvidnostnega in obrestnega tveganja.

Skupina je glavnino aktivnosti najprej usmerila v strokovne razprave o izzivih, pasteh in dilemah pri upravljanju modelskega tveganja ter že pri osnovni definiciji modelov (na podlagi pripravljenih primerov kalkulacijskih mehanizmov). Sledila je predstavitev zunanjega strokovnjaka za ocenjevanje sektorskih verjetnosti neplačil (PD) v kontekstu podnebnih stresnih testov, nato pa še ločena predstavitev možnih pristopov k izračunu podnebno prilagojene verjetnosti neplačila. Na podlagi te predstavitve in uskladitve potreb naročnikov je ožja skupina zainteresiranih članic pristopila k skupnemu pilotnemu projektu Implementacija metodologije za izračun podnebno prilagojene verjetnosti neplačila v slovenski bančni sistem. Projekt je bil uspešno končan, njegovi rezultati so bili naročnikom predani v uporabo v zadnjem kvartalu minulega leta.

Zaradi pomembnih sprememb ključnih makroekonomskih spremenljivk (obrestne mere, inflacija ...) je skupina na septembrskem in oktobrskem srečanju imela poglobljeno razpravo o vplivu dviga inflacije in referenčnih obrestnih mer na modeliranje oziroma, natančneje, na primernost obstoječih modelov. Zaradi izrazitih strukturnih sprememb je prepoznala ogroženost zanesljivosti modelov za likvidnostno, obrestno in kreditno tveganje ter pripravila popis možnih rešitev in mitigacijskih strategij. Skupaj s skupino za likvidnostno, obrestno in tržna tveganja je izpeljala sestanek, na katerem so bili vsebinsko in modelarsko obravnavani izzivi pri modeliranju osrednjih (»core«) in stabilnih (»stable«) vlog z vidika likvidnostnega ter obrestnega tveganja. Pripravila je popis regulativnih definicij s tega področja in razlik med njimi ter v zvezi s ključnimi vprašanji oblikovala obsežen anketni list, rezultate ankete pa bo podrobno obravnavala v tem letu. Nekatero specifično izzive je prepoznala tudi pri modeliranju operativnega tveganja, te je na skupnem sestanku s predstavniki delovne skupine za operativno tveganje obravnavala januarja letos.

Skupina je nadaljevala strokovno sodelovanje s predstavniki Umarja ter se skupaj z zainteresiranimi člani matičnega odbora in Odbora za podjetja udeležila predstavitev aktualnih makroekonomskih napovedi. Prav tako je dejavno sooblikovala seminar o modeliranju, ki ga je maja organiziral Izobraževalni center ZBS ter ga opredelil kot tradicionalno letno srečanje strokovnjakov za modeliranje. Med obravnavanimi temami so bili sodobni pristopi modeliranja parametrov kreditnega tveganja in uporaba umetne inteligence, upravljanje modelov in modelskega tveganja, upravljanje podatkovnih skladišč za potrebe modeliranja in napredna analitika v bančništvu, vključevanje dejavnikov ESG v modele in podnebno stresno testiranje.

Skupina za operativno tveganje

Delo te skupine je bilo po tem, ko je v letu 2020 uspešno končala pripravo skupnega (enotnega) kontrolnega vprašalnika za izvedbo rednih letnih pregledov zunanjih izvajalcev, v letu 2022 usmerjeno v njegovo nadaljnje usklajevanje in dopolnjevanje ter tudi usklajevanje postopkov anketiranja na podlagi izkušenj njegove uporabe leto prej. Ob tem je glede na pomembnost vsebin ESG vprašalnik nadgradila z novimi vprašanji, ki bodo članicam Združenja omogočila pridobitev dodatnih informacij o okoljskih, družbenih in upravljavskih vidikih oziroma tveganjih, ki se pojavljajo pri njihovih pogodbenih partnerjih. S ciljem poenostavitve postopkov je bil vprašalnik šestim najpomembnejšim zunanjim izvajalcem posredovan v izpolnitev centralizirano s strani Združenja. Skupina je za področje zunanjega izvajanja oblikovala tudi posebno delovno skupino, ki je pripravila kriterije za umeščanje pogodbenih partnerjev med zunanje izvajalce na podlagi regulativnih smernic ter definicije pomembnih funkcij, oddanih v zunanje izvajanje.

Predstavniki skupine so sodelovali v specializirani delovni skupini za preprečevanje plačilnih prevar. Ta skupina je v letu 2021 pripravila posodobljeno verzijo priporočila za stranke in banke s ciljem, da bo novela dokumenta čim bolj celovita ter bo s tem učinkoviteje prispevala k zaupanju javnosti v zanesljivost in varnost plačilnih storitev bank in hranilnic. V letu 2022 je nato na podlagi sklepa nadzornega sveta Združenja priporočila znova pregledala z vidika aktualnosti, zaradi povečane incidence zlorab in vedno novih oblik prevar pa bo svoje delo nadaljevala ter dokument redno

(vsaj polletno) pregledovala in po potrebi posodabljala. Iz istega razloga je okrepila tudi komunikacijo s splošnimi javnostmi – njeni predstavniki so nastopili v seriji oddaj, namenjenih ozaveščanju uporabnikov plačilnih storitev o prevarah, ter sodelovali v razpravi s SI-CERT-om glede poročanja o prevarah in varnostnih incidentih.

Upošteva povečano nevarnost električnih izpadov, je skupina obravnavala tudi pripravljenost bank na takšen scenarij, njeni člani pa so bili vključeni v pripravo novinarskega prispevka o možnih vplivih hipotetičnega električnega mrka na neprekinjenost izvajanja bančnih storitev. Zaradi povečane nevarnosti kibernetских napadov je pripravila poziv zunanjim izvajalcem za izdelavo analize pripravljenosti na morebiten kibernetični napad.

Na podlagi programa dela matičnega odbora za leto 2022 in sklepa, sprejetega na 48. redni seji tega odbora v marcu 2022, je skupina pripravila predlog dopolnitev smernic ZBS za upravljanje tveganj z vsebinami, ki se nanašajo na vključevanje dejavnikov ESG v postopke upravljanja operativnega tveganja.

Skupina se je na svojem zadnjem od skupno sedmih sestankov v letu 2022 seznanila z rezultati analiz odborov Združenja o aktualnih tveganjih v bančnem poslovanju. Tudi v letu 2022 sta se vodja in koordinator skupine vključila v izobraževalno dejavnost Združenja, kjer sta predstavila upravljanje operativnega tveganja v rednem programu Bančne šole in sodelovala pri posodobitvi učbenika Bančno poslovanje.

Skupina za likvidnostno, obrestno in tržna tveganja

Upošteva izjemno pomembnost upravljanja likvidnostnega in obrestnega tveganja kot tudi cilj matičnega odbora, da se smernice upravljanja tveganj ZBS dopolnijo z vsebinami, ki se nanašajo na vključevanje dejavnikov ESG v procese upravljanja teh tveganj, je bila v letu 2022 oblikovana nova delovna skupina s trajnim mandatom.

Skupina je tako pripravila predlog dopolnitev smernic upravljanja tveganj z dejavniki ESG, dodala pa je tudi nekatere druge vsebinske izboljšave, zlasti v poglavju o upravljanju obrestnega tveganja in tveganja kreditnega razmika, kjer so upoštevana pričakovanja, ki izhajajo iz lanskimi smernic organa

EBA za področje upravljanja obrestnega tveganja in tveganja kreditnega razmika v bančni knjigi. Ob tem je obravnavala že osnutek smernic EBA in predlog pripadajočih regulativnih tehničnih standardov, končne verzije pa bo podrobno pregledala in reševala morebitne dileme, najbolj pereče po potrebi tudi s predstavniki regulatorja, na sestankih v tem letu, ter dokumentirala sprejeta stališča in argumente.

V okviru rednih srečanj je obravnavala številna vprašanja in dileme, ki se pojavljajo v praksi (na primer o validaciji modelov, obravnavi vpoglednih vlog v razmerah naraščajočih obrestnih mer, določanju limitov za obrestno tveganje v bančni knjigi, obravnavi in potrjevanju strategij ter politik upravljanja likvidnostnega, obrestnega in tržnih tveganj, izvajanju testov izjemnih razmer znotraj dneva).

Skupaj s skupino za modeliranje je novembra in decembra na zadnjih od skupno sedmih lanskih sestankih še podrobneje obravnavala izzive pri modeliranju osrednjih in stabilnih vlog z vidika likvidnostnega in obrestnega tveganja. Skupini sta uskladili anketna vprašanja s področja osrednjih in stabilnih vlog; anketa je bila pripravljena decembra, njeni rezultati pa so bili obravnavani januarja 2023.

Odbor za notranjo revizijo

Poslanstvo odbora je učinkovita izmenjava izkušenj, znanj in najboljših praks notranjega revidiranja, sprotno seznanjanje s področnimi predpisi in aktualnimi tveganji bančnega poslovanja ter krepitev strokovnosti funkcije notranje revizije v bankah in hranilnicah.

Člani odbora so na štirih rednih sejah obravnavali širok spekter aktualnih tem, ki se nanašajo na delo notranjih revizorjev, si izmenjevali izkušnje in podajali stališča do ključnih vsebin. Sprotno so se seznanjali z aktivnostmi komplementarnih odborov in aktualnimi regulativnimi spremembami (prvenstveno na področju ESG), v okviru sestankov z delovno skupino za operativno tveganje pa so se vključili v strokovno razpravo pri nadgradnji postopkov upravljanja tveganja zunanjega izvajanja oziroma v izmenjavo informacij s predstavniki prve in druge obrambne linije na tem področju.

Glavni fokus dela odbora je bil, podobno kot v letu 2021, usmerjen v pripravo in koordinacijo skupnih revizijskih pregledov zunanjih izvajalcev v skladu z določbami smernic EBA o zunanjem izvajanju. Slednje v 91. členu naročniku storitve zunanjega izvajanja omogočajo, da poleg samostojnega revizijskega pregleda na lokaciji izvajalca pregled izvede tudi v obliki skupnih revizij predstavnikov članic Združenja ali tretjih oseb. Odbor se je odločil, da tovrstne skupne revizije zaradi številnih prednosti, ki jih prinašajo tako bankam in hranilnicam kot tudi zunanjim izvajalcem, zaupa mednarodnim specializiranim revizijskim družbam. Za uresničitev te odločitve je, upošteva je izkušnje, pridobljene pri dveh tovrstnih projektih v letu 2021, izvedel naročilo dveh novih pregledov ter ju prek posebne koordinacijske skupine usmerjal in sodeloval z izbranim izvajalcem skupnega pregleda. En pregled se je končal v novembru, drugi se bo predvidoma v prvem četrtletju tega leta, odbor pa je opravil vse potrebne postopke za izvedbo skupnih pregledov še dveh zunanjih izvajalcev v tem letu. Odbor je sproti spremljal izvajanje priporočil, ki so jih banke in hranilnice kot naročnice pregledov dale po prvih dveh skupnih pregledih. Naročnice, ki imajo organizirano notranjerevizijsko službo, so se zanašale na neodvisna poročila teh služb, preostale pa so tudi za pregled izvajanja priporočil najele zunanje revizorje.

Člani odbora so pripravili redno letno anketo o aktualnih tveganjih, ki je bila izvedena v avgustu skupaj z anketami nekaterih drugih odborov, tokrat prvič v enaki obliki (in posledično povsem primerljivo) kot pri drugih odborih. Rezultati so bili na septembrski redni seji podrobneje obravnavani skupaj z izsledki podobnih nacionalnih in mednarodnih analiz.

Tudi v letu 2022 so člani odbora pregledali in potrdili seznam ključnih vsebin letnega poročila o delu službe notranje revizije na podlagi določb Zakona o gospodarskih družbah (ZGD) in Zakona o bančništvu (ZBan) ter pregledali in osvežili tabelarični pregled številnih regulatorno zahtevanih aktivnosti funkcije notranje revizije.

Pomemben del dejavnosti je bil namenjen strokovni pripravi in organizaciji tradicionalnega posveta notranjih revizorjev, ki je bil izpeljan v maju. Na njem so bili med drugim obravnavani gospodarske razmere, trajnostno financiranje in vključevanje dejavnikov ESG v kreditni proces, revizija IT-siste-

mov v bankah, izkušnje zunanjih izvajalcev pri skupnih pregledih ter ključne regulativne spremembe, seveda v povezavi z notranjo revizijo. Srečanje se je ponovno izkazalo kot primeren forum za obravnavo strokovnih tem z drugimi deležniki, zato je njegova izvedba vključena tudi v program dela za letos.

Z namenom krepite informiranja širše strokovne javnosti o področjih dela notranje revizije je bil odbor vključen v izobraževalno dejavnost Združenja – vsebine notranjega revidiranja so bile kot samostojen modul predstavljene v rednem programu Bančne šole.

Delovna skupina za trajnostno financiranje

Skupina je bila ustanovljena februarja 2021 na podlagi sklepa Odbora za podjetja in Odbora za upravljanje tveganj z mandatom, da pripravi smernice trajnostnega financiranja.³ Te so bile julija 2021 v slovenskem in angleškem jeziku javno objavljene na spletni strani Združenja, upošteva pomembnost in zahtevnost vsebin, povezanih s financiranjem prehoda v nizkoogljično družbo, pa je skupina nadaljevala svoje delo.

Na sedmih sestankih v letu 2022 so si njeni člani izmenjevali izkušnje in se sproti seznanjali s predpisi, regulatornimi zahtevami, strokovnimi objavami, aktualnimi dogajanjem in možnimi rešitvami ter reševali vprašanja glede trajnostnega financiranja in upravljanja tveganj ESG s poudarkom na razkritjih trajnostnega poslovanja. Ob tem so se pogovarjali z drugimi deležniki, dejavnimi na tem področju, še posebej v zvezi s pripravo novega systemskega zakona o podnebnih spremembah in certificiranjem krožne naravnosti podjetij.

Skupina se je prek svojega predstavnika v delovni skupini pri EBF seznanjala z najpomembnejšimi informacijami o aktivnostih na ravni panevropskega bančnega združenja. Obravnavala je rezultate projekta aplikacije okoljske taksonomije EU na ključne bančne produkte in stališča EBF v posvetoval-

3 Gre za temeljni dokument s področja trajnostnega financiranja in vključevanja dejavnikov ESG v bančne procese. V njem so čim bolj pregledno in jedrnato povzete glavne regulatorne zahteve na področju trajnostnega financiranja, članicam Združenja pa dokument ponuja nezavezujoče usmeritve pri razvoju trajnostnega financiranja in vzpostavitvi ustreznih bančnih praks v skladu z načelom sorazmernosti.

nih procesih s področja ESG (na primer do predloga Baselskega odbora za bančni nadzor iz dokumenta Principles for the effective management and supervision of climate-related financial risks ali do izvedbenih tehničnih standardov (ITS) o razkritjih tveganj ESG na podlagi tretjega stebra). Njeni člani so obravnavali tudi pripravo tranzicijskih strategij za doseganje razogljičenja, zaradi izjemnega pomena razpoložljivosti kakovostnih podatkov s področja ESG za izpolnitev vseh regulativnih zahtev pa so pripravili še popis ključnih podatkov in poziv javnim institucijam za njihovo zbiranje ter zagotavljanje zainteresiranim deležnikom. Na decembrskem sestanku so predstavili modeliranje dejavnikov ESG, člani skupine pa so sodelovali tudi pri pripravi in izvedbi številnih izobraževalnih dogodkov Združenja s področja ESG.

Zaradi razvejenosti področja ESG so v okviru skupine delovale tri specializirane skupine, njihovo delo in rezultati so na kratko opisani v nadaljevanju.

Skupina za pripravo ESG-vprašalnika za podjetja

Po pripravi novih in dopolnitvi obstoječih krovnih dokumentov Združenja s področja ESG (smernice trajnostnega financiranja, smernice upravljanja tveganj ...) v letu 2021 je bila januarja 2022 oblikovana posebna delovna skupina, katere naloga je bila pripraviti vzorec vprašalnika, ki bi ga članice Združenja prvenstveno uporabljale za pridobitev potrebnih informacij za oceno tveganosti svojih strank (podjetij) z vidika ESG, prav tako pa bi jim bil v pomoč pri pridobivanju nekaterih podatkov, ki so potrebni za obvezna poročanja in razkritja s področja ESG.

Ta skupina se je prvič sestala februarja in do konca novembra 2022 imela 20 delovnih srečanj, na katerih je zbrala, pregledala in uskladila vprašanja, ki so jih predlagale posamezne članice. Tako je nastal referenčni »ESG-vprašalnik«, ki je pripravljen v Excelovem formatu in razdeljen na štiri vsebinske sklope s skupaj 224 vprašanji, vključuje pa tudi nekatere tehnične funkcionalnosti, na primer opozorilo v primeru neizvedenega vnosa odgovora ali spustni seznam.

Vprašalnik je preveden v angleški jezik, obe, slovenska in angleška verzija sta objavljeni na javni spletni strani Združenja, predstavili pa so ga tudi zunanjim deležnikom.

Skupina je po posvetovanju z drugimi delovnimi telesi Združenja poleg osnovne pripravila še krajšo različico vprašalnika, ki vsebuje 131 vprašanj, kar je 42 % manj. Posamezne banke in hranilnice bodo sicer, skladno z načelom sorazmernosti, same opredelile kriterije (na primer glede na velikost izpostavljenosti), za katera (zlasti mikro in mala) podjetja izpolnjevanje vprašalnika ne bo potrebno, oziroma se odločile, katero verzijo vprašalnika bodo uporabile.

Skupina za okoljsko taksonomijo EU

Zaradi zahtevnosti vsebin, ki jih prinaša okoljska taksonomija EU, je bila v okviru skupine za trajnostno financiranje maja 2022 oblikovana posebna delovna skupina za obravnavo vseh aktualnih vprašanj na tem področju. Med njenimi aktivnostmi postavljamo v ospredje obravnavo pristopov bank k pripravi trajnostnih poročil za leti 2021 in 2022, ki vključujejo obvezna in prostovoljna razkritja. Primere dobrih praks pri razkritjih s področja evropske okoljske taksonomije s poudarki na izzivih pri pridobivanju potrebnih podatkov so predstavili predstavniki članic Združenja, skupina pa je gostila tudi predstavnike tujih bank in drugih organizacij, ki so opisali svoje izkušnje.

V skladu z začrtanim mandatom je skupina pripravila popis okoljskih finančnih podatkov, ki jih bodo banke potrebovale za razkritja za finančno leto 2022 na podlagi delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178. Nato je podjetjem, ki so na podlagi zahtev iz evropske direktive o razkrivanju nefinančnih informacij (NFRD) dolžna javno razkriti podatke o deležu dejavnosti, ki so sprejemljive z vidika taksonomije EU za leto 2022, v imenu Združenja decembra poslala dopis z zaprosilom za pravočasno posredovanje teh podatkov tistim bankam, ki jih financirajo. V ta namen je skupina pripravila tudi posebno gradivo in organizirala izobraževalno srečanje za njegovo predstavitev vsem zainteresiranim podjetjem.

Skupina je zbrala aktualna vprašanja članic o izpolnjevanju zahtev okoljske taksonomije EU, jih na sestankih podrobno obravnavala ter dokumentirala stališča oziroma odgovore. Dokument trenutno vsebuje devet vprašanj in odgovorov ter se bo redno dopolnjeval, vsakokratna veljavna verzija pa je članicam Združenja na voljo na ektranetu.

Skupina je imenovala dva predstavnika v delovno skupino za okoljsko taksonomijo EU, ki deluje pri EBF. Prek njiju so bili člani redno obveščeni o aktualnih novostih, pobudah in aktivnostih na ravni panevropskega bančnega združenja (na primer o stališčih EBF do predloga evropske direktive o skrbnem pregledu trajnostnosti (CSD) ter do posvetovalnega dokumenta o vključevanju okoljskih tveganj v bonitetni okvir, ki ga je maja 2022 objavil EBA).

Decembra, na predzadnjem od 11 sestankov v minulem letu, je predstavnik slovenske banke, ki je polnopravno vključena v mednarodno zvezo za razogljičenje v bančništvu pod okriljem Finančne pobude – Programa Združenih narodov za okolje (UNEP FI), članom skupine predstavil glavne vsebine z dogodka, posvečenega evropski taksonomiji, ki se nanašajo na razkrivanje podatkov v evropskih podjetjih.

Skupina za merjenje ogljičnega odtisa

Potreba po intenzivnem delu članic Združenja pri vključevanju trajnostnih vidikov v njihove poslovne strategije, katerih pomemben element je tudi postavljanje vmesnih ciljev bank in hranilnic do končnega cilja brezogljičnosti, ter reševanje dilem, ki se pojavljajo v tem procesu, sta maja 2022 botrovala ustanovitvi še ene specializirane delovne skupine za podnebno in okoljsko problematiko.

Skupina se je na sedmih sestankih prvenstveno ukvarjala z metodologijo izračunavanja portfeljskega ogljičnega odtisa obsega 3, ki je eden najpomembnejših kazalnikov napredka bank na poti k brezogljičnosti. Ker je možnih več pristopov oziroma metodologij izračuna, si je skupina zastavila za cilj čim večje poenotenje načinov izračuna ogljičnega odtisa pri članicah, kar bi ne nazadnje omogočalo večjo primerljivost javno razkritih informacij bank.

Z namenom podrobnejše seznanitve z načinom izračuna ogljičnega odtisa slovenskih bank, katerega rezultati so bili maja lani objavljeni v poročilu Banke Slovenije o podnebnih tveganjih za Slovenijo, je skupina junija organizirala spletno predavanje strokovnjakov Banke Slovenije. Na sestankih je pregledala tudi trajnostna poročila številnih evropskih in globalnih bank, v katerih so prikazani izračuni emisij ogljikovega dioksida za celoten

portfelj, ter obravnavala prednosti in slabosti različnih pristopov k izračunu ogljičnega odtisa ter izzive pri pridobivanju podatkov – tako neposrednih od strank kot približkov, izračunanih na podlagi referenčnih podatkov za posamezne panoge.

Skupina je sprejela priporočilo, naj banke kot izhodišče za izračun ogljičnega odtisa uporabljajo standard PCAF, ki je eden najbolj uveljavljenih globalnih standardov, ter na njegovi podlagi pripravila poseben dokument s smernicami za uporabo tega standarda pri izračunu ogljičnega odtisa financiranih emisij v praksi.

Prva različica dokumenta je že objavljena na ektranetu Združenja, v tem letu pa se bodo smernice na podlagi izkušenj njihove uporabe in prepoznanih dobrih praks nadalje nadgrajevale.

Upošteva pomembnost, ambicioznost, kompleksnost in obsežnost zahtev na področju trajnostnega financiranja ter upravljanja tveganj ESG kot tudi prepletenost teh vsebin s funkcijami drugih odborov Združenja, je bil za nadzorni svet Združenja pripravljen predlog, da se delovna skupina za trajnostno financiranje 1. januarja 2023 preoblikuje v odbor. S tem se dodatno potrjuje namera slovenskega bančnega sektorja za podporo prizadevanjem za doseganje nacionalnih, evropskih in globalnih podnebnih ter okoljskih ciljev.

Delovna skupina za AEOI in FATCA

Delovna skupina za AEOI in FATCA pokriva področje avtomatične izmenjave podatkov o finančnih računih po zahtevah Enotnega standarda poročanja OECD in direktive EU o medsebojni upravni pomoči, ki se je začela izvajati s 1. januarjem 2016 (AEOI), ter reševanja zahtev, ki izhajajo iz ameriškega zakona o spoštovanju davčnih predpisov v zvezi z računi v tujini (FATCA).

V okviru AEOI so bili uvedeni postopki identificiranja strank za pridobitev informacije o državi (ali več državah), kjer je oseba davčni rezident, ter poročanja predpisanih podatkov o osebi in njenih finančnih transakcijah v vsako od teh držav. K uvedbi postopkov identificiranja in poročanja se je Republika Slovenija zavezala že v letu 2014 skupaj s široko skupino več kot 100 držav. Čeprav so številne države sprejele zavezo za uvedbo avto-

matične izmenjave podatkov po predvidenem časovnem načrtu OECD, so operativni postopki dela v finančnih institucijah še vedno v fazi izpopolnjevanja, tudi kot posledica spreminjanja predpisov in tehničnih zahtev pri poročanju.

Skupina je korespondenčno izvedla vse glavne načrtovane naloge za leto 2022. Med njimi so obveščanje o najpomembnejših spremembah pravil poročanja po AEOL in FATCA (tudi prek obvestil Fursa), izmenjava izkušenj in mnenj, sprotno seznanjanje s predpisi in aktualnimi dogajanjem ter informiranje članic Združenja o aktivnostih delovne skupine pri EBF prek svojega predstavnika. V tem okviru so se člani skupine seznanjali predvsem z odzivi evropskega bančnega združenja na predlog prenove pravil OECD o določanju davčnega rezidentstva, s spremembami in dopolnitvami Enotnega standarda poročanja (CRS), problematiko manjkajočih identifikacijskih števil (tako imenovanih US TIN) komitentov evropskih bank, ki so ameriški državljani brez finančnih povezav z ZDA ali z zelo omejenimi finančnimi povezavami z ZDA (tako imenovani naključni Američani), in z načrti ameriške zakladnice za pripravo smernic tujim bankam za primerno ravnanje v postopkih pridobivanja teh števil.

Prav v zvezi s slednjimi je skupina tudi lani, tokrat samoiniciativno, izvedla zbiranje podatkov o manjkajočih identifikacijskih številkah (US TIN) komitentov na nacionalni ravni. V anketi je sodelovalo deset slovenskih bank in hranilnic, ki so zagotovile podatke po stanju konec leta 2021. Ti kažejo na ugoden trend pri zbiranju podatkov, ki je primerljiv z drugimi evropskimi državami ali boljši, tema pa je bila decembra obravnavana tudi na sestanku s predstavniki Ministrstva za finance.

Odbor za računovodstvo

Odbor za računovodstvo se je v letu 2022 sestel dvakrat, prvič prek video-povezave (MS Teams) in drugič v živo. Med njegovimi aktivnostmi postavljamo v ospredje:

- sodelovanje in dialog z različnimi deležniki, na primer Banko Slovenije in njenimi službami s področja nadzora, regulative in poročanja, prizadevanja za konkretnjšo uveljavitev načela sorazmernosti in racionaliza-

- cijo poročevalskih zahtev, posebej racionalizacijo poročevalskega bremena pri poročanju o nedonosnih izpostavljenostih (NPE);
- zbiranje in usklajevanje pripomb članic k spremembam in dopolnitvam Navodila za poročanje monetarnih finančnih institucij (poročanje za namen AnaCredit, BSZAM, BS1S, BSMAP);
 - komuniciranje z Ministrstvom za finance, Fursom in drugimi v zvezi s pobudami in predlogi sprememb zakonodaje (denimo Zakona o omejitvi in porazdelitvi valutnega tveganja med kreditodajalci in kreditojemalci kreditov v švicarskih frankih (ZOPVTKK), Zakona o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu (ZUOPD-CE), sprejetega za odpravo škode zaradi dviga cen energentov in pomoč gospodarstvu);
 - pripravo in uskladitev vsebin med izvajalci za posvet računovodij, ki je bil 30. novembra in 1. decembra 2022 v hotelu Lovec na Bledu.

Delovna skupina za davke

Skupina se je v letu 2022 sestala dvakrat, enkrat prek videopovezave (MS Teams) in drugič v živo v prostorih Združenja. Skupina je sproti spremljala interventno zakonodajo in na podlagi njenih sprememb naslavljala vprašanja na Ministrstvo za finance in Furs. Tako je skupina na Furs naslovila predlog za spremembo tolmačenja Pravilnika o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu in pripombe k predlogu Pravilnika o uveljavljanju davčnih olajšav za vlaganja v digitalni in zeleni prehod.

V okviru skupine za davke je bil pripravljen in dopolnjen seznam storitev za Viso in Mastercard, prav tako so banke opredelile njihovo DDV-obravnavo. Ker je banke zanimala tudi praksa DDV-obravnave storitev procesiranja kartic Mastercarda in Vise v posameznih državah članicah EU, je Združenje vprašanje o tem naslovilo na EBF.

Skupina je obravnavala še druga z davki povezana vprašanja:

- spremenjen način podpisovanja in vročanja potrdil o rezidentstvu,
- opredelitev vrste dohodka na podlagi davčnih predpisov v postopku izplačil v sistemu T2S – enotnost davčne obravnave,
- pravila za omejitev priznavanja odhodkov za obresti (Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-2).

Skupina se je ukvarjala tudi z notranjimi kontrolami in izdelala dva seznama: Davčni odtegljaj za fizične osebe in Seznam z DDV obdavčenih in DDV oproščenih storitev, ki sta v zaključni fazi in se posredujeta na Furs.

Skupina za poročanje

Skupina se je v letu 2022 sestala enkrat, tema srečanja je bila racionalizacija poročanja Banki Slovenije. Sodelovala je tudi pri oblikovanju pripomb in predlogov k Navodilu za izvajanje Sklepa o poročanju monetarnih finančnih institucij, in sicer glede spremembe kontrol PORFI – BSPOV na postavkah, ki se vključujejo v izkaz vseobsegajočega donosa, ter spremembe v poročilih BS1S, BSZAV in BSMAP. Banki Slovenije je poslala dopis glede razširjenega poročanja BSPOV in odprave poročanja efektivne obrestne mere potrošniških kreditov (EOM PotK).

Skupina je dala pripombe k spremembam Navodil za izvajanje Sklepa o poročanju monetarnih finančnih institucij ter k prilagojenim predlogom besedila 715. člena navodil na način, da se ročnosti uskladijo z opredelitvijo iz Sklepa o makrobonitetnih omejitvah kreditiranja potrošnikov (Uradni list RS, št. 60/22).

Poslovanje s podjetji

Na področju poslovanja s podjetji sta v letu 2022 delovala dva odbora: Odbor za podjetja, ki je bil reaktiviran v letu 2018, in Odbor za dokumentarne bančne posle, ki deluje že več desetletij. Njune aktivnosti so bile v minulem letu močno zaznamovane s posledicami rusko-ukrajinskega konflikta, prehodom v nizkoogljično družbo ter gospodarskim ohlajanjem, kar je razvidno tudi iz v nadaljevanju predstavljenega pregleda njunega delovanja. Oba odbora sta pri svojem delu upoštevala strateške usmeritve Združenja na naslednjih področjih:

1. ugled: strateška komunikacija, krepitev sodelovanja z drugimi deležniki, prizadevanja za zmanjšanje administrativnih bremen podjetij s poenotenjem postopkov, organizacija strokovnih srečanj;
2. bančna regulativa in nadzor: upravljanje kreditnega tveganja, trajnostno financiranje in vključevanje dejavnikov ESG v kreditni proces;
3. digitalna transformacija: digitalizacija postopkov in

4. financiranje gospodarstva: prilagoditev obstoječih in ponudba novih produktov, financiranje gospodarstva v razmerah energetske krize in vojne v Ukrajini.

V nadaljevanju podrobneje predstavljamo glavne opravljene naloge oziroma dejavnosti obeh odborov.

Odbor za podjetja

Ob pandemiji covid-19 je Republika Slovenija sprejela številne ukrepe za omilitev negativnih posledic za gospodarstvo in državljane, ki so med drugim posegali tudi na področje bančnega poslovanja, še zlasti financiranja podjetij. Ukrepi so se skozi leto 2022 iztekli, vendar so se razmere že spomladi ponovno zaostriale zaradi vojaške agresije Rusije na Ukrajino, nepričakovano povečanih inflacijskih pritiskov ter posledičnih omejevalnih odzivov centralnih bank nanje, motenj v dobavah in globalnega ohlajanja gospodarske aktivnosti.

Zaradi opisanih razmer je v okviru odbora svoje delo nadaljevala v letu 2021 ustanovljena posebna delovna skupina za spremljanje podjetij. Prvič se je sestala marca (v vsem letu skupaj petkrat) in se osredotočila na spremljanje trendov v poslovanju podjetij z vidika posrednih in neposrednih posledic rusko-ukrajinskega konflikta. Kot ključni dejavniki tveganja so bili prepoznani povišani stroški energentov in repromateriala, rast inflacije, dvig obrestnih mer ter logistične motnje v dobavnih verigah, ki so vodile v podaljšanje časa dobav in višje stroške. Ti učinki so se v povprečju sicer izkazali kot še obvladljivi, vendar lahko nadaljevanje trendov v prihodnjih četrletjih vodi v bolj opazno poslabšanje kakovosti bančnih portfeljev, zlasti v najbolj prizadetih panogah. Na zadnjem sestanku je skupina obravnavala vladni predlog zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize ter ocenila njegove predvidene učinke.⁴

4 Pomoč gospodarstvu v predvideni skupni višini do 1,2 mrd EUR vključuje subvencioniranje visokih cen električne energije, zemeljskega plina in tehnološke pare, subvencioniranje dveh ukrepov za ohranjanje delovnih mest ter ukrepe za zagotavljanje likvidnosti podjetij.

Odbor je jeseni oblikoval tudi posebno delovno skupino za pripravo predlogov sistemskih ukrepov za pomoč gospodarstvu zaradi negativnih učinkov energetske krize. Skupina je na štirih sestankih v septembru in oktobru pripravila predlog operativnega zakona o delnih jamstvih RS za kredite, ki bi jih banke odobrile podjetjem, ki so se zaradi energetske krize znašla v likvidnostnih težavah; predlog je skladen z začasnim okvirom Evropske komisije za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu. Skupina je po zgledu interventne zakonodaje ob pandemiji covid-19 pripravila tudi osnutek zakona o jamstvih RS za zakonske moratorije, katerega predlog pa je z vidika bančnega sektorja pogojen s sprejetjem spremenjenih bonitetnih pravil EBA, kar bi zagotavljalo ugodnejšo regulatorno obravnavo tovrstnih moratorijev.

Na ravni odbora so se obravnavala tudi izvedbena vprašanja v zvezi z določbami septembra sprejetega Zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz naslova kreditov, najetih za zagotavljanje likvidnosti na organiziranih trgih električne energije ter emisijskih kuponov in obveznosti iz nakupa dodatnih količin zemeljskega plina izven trga Evropske unije (ZPKEEK) – vprašanja, ki so bila pripravljena v sodelovanju z Odborom za pravna vprašanja, so bila naslovljena na Ministrstvo za finance.

Na skupno dveh rednih sejah odbora v minulem letu so njegovi člani obravnavali tudi trende in nove regulativne zahteve pri obravnavi okoljskih, družbenih ter upravljavskih dejavnikov (ESG) pri kreditiranju podjetij. Pri tem so se seznanili z rezultati dela drugih delovnih teles (na primer s pripravljanim vprašalnikom za podjetja o vidikih ESG in predlogom novele smernic upravljanja tveganj) in dali svoje predloge oziroma usmeritve. Odbor je razdelal tudi pobudo za poenotenje vloge za odobritev kredita malim in srednjim podjetjem ter obravnaval zahteve po poročanju o strankah, ki jih je prizadela vojna vihra v Ukrajini.

Odbor je že četrto zapored sočasno z nekaterimi drugimi odbori Združenja izvedel anketo o prepoznanih tveganjih, ki vplivajo na poslovanje bank in izhajajo iz makroekonomskega, regulativnega in operativnega okolja, ter tako informacije zaokrožili s pogledom komercialne funkcije na aktualna dogajanja. Člani odbora so na podlagi ankete največje premike v smeri povečanega tveganja prepoznali pri geopolitičnih dejavnikih, tržnih

obrestnih merah in na področju digitalizacije poslovanja. Odbor je ob tem obravnaval rezultate podobnih analiz, ki jih pripravljajo druge institucije na lokalni, evropski in globalni ravni, izvajanje ankete pa pozdravil in ga uvrstil v svoj program dela tudi za to leto.

Odbor je krepil dialog s ključnimi deležniki. Poleg tesnega sodelovanja s predstavniki realnega gospodarstva je bila na redni seji odbora podrobneje predstavljena produktna paleta Slovenskega podjetniškega sklada. Člani odbora so z namenom čim boljšega medsebojnega informiranja o dogajanju v slovenskem gospodarstvu nadaljevali v letu 2019 vzpostavljeno redno komunikacijo s predstavniki Umarja, ki so se jim lani pridružili tudi predstavniki analitskih oddelkov Banke Slovenije in GZS. V 20-minutnih predavanjih so omenjeni predstavili svoje poglede na aktualna makroekonomska dogajanja in napovedi, z vprašanji, komentarji in opažanji pa so se v razpravo vključili tudi predstavniki bančnega sektorja, ki delajo na področju upravljanja tveganj, modelskih analiz in financiranja ter spremljanja podjetij.

Odbor za dokumentarne bančne posle

Temeljno poslanstvo odbora je izmenjava izkušenj, specialističnih znanj in najboljših praks ter sprotno seznanjanje s ključnimi predpisi, trendi in novostmi v dokumentarnem bančnem poslovanju oziroma trgovinskem bančništvu nasploh, kar je bilo glavno vodilo delovanja odbora tudi v letu 2022.

Člani odbora so na eni redni seji, desetih tematskih sestankih ter korespondenčno obravnavali številna najaktualnejša vprašanja, ki so se na operativni in taktični ravni pojavljala pri vsakodnevnem poslovanju.

V zvezi s tehničnimi spremembami sporočil SWIFT za garancije je odbor januarja izvedel delavnico, na kateri je sodeloval predstavnik vodstva Odbora za SWIFT pri ZBS. Na njej in korespondenčno je obravnaval vprašanja ter prilagoditvene izkušnje ob spremenjenih sporočilih, pripravil pa je tudi vprašanja in pobude, ki so bili, vključujoč študijo primerov, predstavljeni mreži SWIFT.

Zaradi izbruha rusko-ukrajinskega konflikta je odbor med februarjem in aprilom izvedel sedem sestankov, na katerih je razpravljal o različnih vidikih vplivov vojaške agresije na dokumentarno poslovanje in trgovinsko bančništvo (do junija pa skupno devet). Ne glede na relativno majhno neposredno izpostavljenost iz naslova dokumentarnih transakcij s poslovnimi partnerji na prizadetih območjih so bili sestanki pomembni zaradi več svežnjev čedalje širših sankcijskih ukrepov (sankcijski sezname, izključitev ruskih bank iz mednarodnega sistema SWIFT in drugo).

Poleg omenjenega je odbor razdelal teme s področja meničnega poslovanja s poudarkom na ukrepih proti zlorabam pri unovčevanju domiciliranih menic (in o tem organiziral skupni sestanek z Odborom za plačilni promet in Odborom za pravna vprašanja), uvajanje politik ESG in njihov vpliv na produkte trgovinskega bančništva, zagotavljanje enakih pogojev s faktorinškimi družbami pri poročanju o poslih odkupa terjatev v sistem SISBIZ, izvajanje pregledov strank z vidika preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, produktno klasifikacijo stand-by akreditivov, v avgustu in septembru pa je med člani izvedel tudi anketo o uporabi klavzule o izteku veljavnosti plačilnih garancij v kontekstu skladnosti z Enotnimi pravili za garancije na poziv.

Na področju trajnostnega poslovanja so člani odbora izpostavili številne izvedbene dileme pri pregledovanju strank in/ali njihovih dobaviteljev in kupcev ter ocenjevanju njihove trajnostne narave, upoštevajoč dejstvo, da so kriteriji za klasifikacijo strank in transakcij z vidika ESG še(le) v nastajanju.

Odbor je bil tudi mednarodno dejaven. Spremljal je delo organov Mednarodne trgovinske zbornice (MTZ), predvsem delo komisije za bančno tehniko in prakso (bančna komisija). Predstavniki odbora se sicer lani zaradi objektivnih razlogov niso mogli udeležiti sestanka bančne komisije MTZ, je pa to predvideno v letu 2023. Na podlagi informacij in mesečnih biltenov družbe Commercial Crime Services, katere član je Združenje, so bili člani odbora sproti obveščeni o mednarodnih goljufijah pri dokumentarnih instrumentih ter opozorjeni na tveganja pri delu z domačimi in mednarodnimi dokumentarnimi instrumenti.

Področje dokumentarnih bančnih poslov je bilo vključeno tudi v izobraževalno dejavnost Združenja, saj so bile področne vsebine predstavljene v rednem programu Bančne šole.

Denarni in kapitalski trgi

Odbor za zakladništvo

Aktivnosti za učinkovito upravljanje likvidnosti bančnega sistema ter izmenjava stališč med bankami članicami odbora in predstavniki Direktorata za zakladništvo pri Ministrstvu za finance so bile tudi v letu 2022 v glavnem fokusu odbora.

Predstavniki Ministrstva za finance je člane na sejah sproti seznanjal z aktivnostmi upravljanja dolga države, napovedanimi novimi izdajami vrednostnih papirjev, pričakovanji na denarnih trgih, predvsem glede gibanja obrestnih mer, ter s prizadevanji za ohranitev oziroma izboljšanje bonitetne ocene.

Delovna skupina za reformo referenčnih obrestnih mer je svoje aktivnosti v letu 2022 usmerila v izmenjavo razpoložljivih informacij o pripravi nadomestitvene klavzule (tako imenovane fall-back klavzule) za EURIBOR. Informacije na ravni EU so namreč zelo skope in večina bank na območju EU še ne ve, kako bo to uredila v poslovanju s strankami, čeprav bi morale že imeti nadomestitveno klavzulo. Prav tako ni na voljo uradna informacija, ali bo EURIBOR ostal v veljavi in koliko časa.

Odbor je obravnaval tudi spremembe Zakona o hipotekarni in komunalni obveznici (ZHKO-2), ščitenje variabilnih kreditov javnih ustanov in pismo Zveze potrošnikov Slovenije o enakopravni obravnavi potrošnikov v pogodbenih razmerjih s kreditodajalci.

Na podlagi dopisa različnih združenj, ki je bil naslovljen na Evropsko komisijo in Evropski parlament, se je odbor seznanil s predlogom za ustrezno prilagoditev regulative, da bi bila sekuritizacija zanimiva za pridobivanje virov in kot instrument optimizacije kapitala.

Člani odbora so sodelovali pri pripravi programa dvodnevne skupnega posveta zakladnikov, zalednih in skrbniških služb ter investicijskih bančnikov, ki je bil v prvi polovici leta 2022.

Odbor je bil prek objav v eBiltenu Združenja sproti informiran o novostih na področju kapitalskih trgov in aktivnostih na ravni EBF.

Odbor za zaledna in skrbniška vprašanja

Aktivnosti, povezane z zalednimi funkcijami področja finančnih trgov in skrbništva vrednostnih papirjev, so ostale glavne teme Odbora za zaledna in skrbniška vprašanja tudi v letu 2022.

V začetku leta sta bila na podlagi sestanka članov odbora in predstavnikov Agencije za trg vrednostnih papirjev (ATVP) pripravljena dva dopisa, ki sta se nanašala na razumevanje določil uredbe o izboljšanju ureditve poravnave vrednostnih papirjev (CSDR). Banke so zaprosile za stališče, ali je obvestila o dodelitvi vrednostnih papirjev in denarja poravnalnemu agentu ali skrbniku treba posredovati v rokih, kot jih določa poravnalna disciplina, ter poudarile vprašanje, komu pripada denarna odškodnina in kdo nosi morebitne stroške iz naslova zamude pri poravnavi posla.

Člani so se seznanili z vprašalnikom ECB o uporabi inovativnih tehnologij na področju tržnih infrastruktur za plačila velikih vrednosti in poravnavo vrednostnih papirjev, katerega namen je bil zbiranje potencialnega interesa deležnikov, da bi Evrosistem zagotovil uporabo centralnobančne digitalne valute (CBDC) za poravnavo plačil velikih vrednosti.

Odbor je v drugi polovici leta imel dve skupni seji s predstavniki Odbora za investicijske storitve na temo stroškov finančnih instrumentov, obračunanih strankam na področju borznega posredovanja, in o upoštevanju sankcij pri prenosu finančnih instrumentov ruskih izdajateljev ter o s tem povezanih korporacijskih akcijah.

Člani odbora so sodelovali pri pripravi vsebine skupnega posveta zakladnikov, zalednih in skrbniških služb ter investicijskih bančnikov, prek eBiltena

Združenja bank pa so bili sproti seznanjeni z vsemi relevantnimi informacijami s področja kapitalskih trgov.

Odbor za investicijske storitve

Člani odbora so bili v aprilu seznanjeni s pobudo avstrijskega veleposlaništva za predstavitev projekta Alpine Stock Exchange in v nadaljevanju organizirali predstavitev za banke, ki so izrazile interes za pridobitev podrobnejših informacij o projektu.

Odbor je bil prek člana v delovni skupini seznanjen z vsebino dveh sestankov pri ATVP v zvezi s predstavitvijo slovenskega kapitalskega trga malim vlagateljem in družbam, ki bi se želele uvrstiti na organizirani trg. Dnevi slovenskega kapitalskega trga, ki bodo vključevali tudi tiskovno konferenco in izobraževalne delavnice s predstavitvijo osnovnih informacij za vlagatelje in prednosti vlaganj na slovenski kapitalski trg, so bili na podlagi odločitve, oktobra sprejete v okviru ATVP, predstavljeni v leto 2023.

Predstavniki Centralne klirinško depotne družbe (KDD) je na tematski seji članom predstavil pobudo za spremembo frekvence obračunavanja ležarin KDD, možnost ukinitve kritnega sklada KDD in sprostitev možnosti za frakcijske delnice. Odbor je spremembo frekvence obračunavanja ležarin KDD zavrnil zaradi že uveljavljenih internih procesov v bankah, podprl pobudo za sprostitev možnosti za frakcijske delnice, medtem ko bo odločitev o ukinitvi kritnega sklada KDD sprejeta po prejemu dokumenta KDD, v katerem bo natančen popis, kaj bi za banke pomenila opustitev sklada in kakšne pravice in obveznosti v skladu imajo banke danes.

Odbor je imel dva skupna sestanka s predstavniki Odbora za zaledna in skrbniška vprašanja na temo stroškov finančnih instrumentov, obračunanih strankam na področju borznega posredovanja, in upoštevanju sankcij pri prenosu finančnih instrumentov ruskih izdajateljev ter o s tem povezanih korporacijskih akcijah.

Člani Odbora za investicijske storitve so sodelovali tudi pri pripravi vsebine skupnega posveta zakladnikov, zalednih in skrbniških služb ter investicij-

skih bančnikov, prek eBiltena Združenja bank pa so bili sproti seznanjeni z vsemi relevantnimi informacijami s področja kapitalskih trgov.

Plačilni promet in projekt SEPA

Odbor za plačilni promet

Osrednja pozornost članov odbora je bila v letu 2022 namenjena aktivnostim, povezanim z načrtovano migracijo obsegov iz rešitve BIPS IKP v rešitev BIPS IP. Bankart je namreč v avgustu 2021 banke obvestil o aktualnem dogajanju pri migraciji Bankartovega tehničnega računa iz TARGET2 v TIPS, ECB pa je odobrila derogacijo, ki omogoča, da bo po migraciji tehničnega računa v TIPS omejeno obdobje mogoče v njem poleg transakcij SCT Inst poravnati tudi transakcije SCT. Derogacija slovenskim bankam omogoča, da v prehodnem obdobju dveh let izvedejo migracijo obsegov iz rešitve BIPS IKP v rešitev BIPS IP in se s tem izognejo večji spremembi v plačilnem sistemu BIPS – delitvi likvidnosti na dva dela. Večina aktivnosti, povezanih z migracijo, je potekala v okviru delovne skupine za shemo SCT, ki je pripravila gradivo s popisom stališč do zaznanih vprašanj pri migraciji, in predlogi rešitev. Glavne dileme so se nanašale na izvajanje kontrol po direktivi AML, zagotovitev izplačila pokojnin prek sistema IP in vzpostavitev nadomestnih rešitev za procesiranje nalogov IP. Odbor je tako predlagal Bankartu, da pripravi možne rešitve za migracijo pokojnin v BIPS IP (non-time critical payments in TIPS) ter možnost delitve likvidnosti na dva dela.

Odbor je sprejel odločitev, da se s 1. januarjem 2023 preneha izvajanje storitve kontrole ustreznosti QR-kode na obrazcu UPNQR. Storitve, ki jo je za banke opravljalo pogodbeno podjetje, je bila vzpostavljena z namenom zagotovitve kontinuitete visoke kakovosti podatkov plačilnega prometa ob prehodu z obrazca UPN (z OCR-vrstico) na obrazec UPNQR. Podatki o preverjenih izdajateljih in licenciranih tiskarjih, skupaj s pripadajočo tehnično dokumentacijo, bodo v prihodnje objavljeni na javni spletni strani Združenja bank.

V okviru delovne skupine za e-izvršbe je bila sprejeta odločitev o nadgradnji standarda IzvršbeXML. Združenje bank je namreč v decembru 2021 prejelo dopis Fursa o uvedbi druge faze elektronske izmenjave v skladu s podatkovnim standardom IzvršbeXML, torej elektronskega vročanja tudi za druge pravne akte na področju davčne izvršbe (delna ustavitve postopka davčne izvršbe, tj. utesnitev, in ustavitve postopka davčne izvršbe). Na podlagi izvedenih aktivnosti in potrditve na odboru je bila s podjetjem HRC, d. o. o., sklenjena pogodba za izvedbo druge faze izpeljave elektronske izmenjave sklepov o izvršbi med izdajatelji in bankami. Na novo je bila oblikovana tudi projektna skupina, v kateri so poleg predstavnikov bank tudi predstavniki Fursa kot največjega izdajatelja sklepov o izvršbi, z namenom pospešitve operativnega dela z zunanjih izvajalcem.

Na področju elektronske izmenjave podatkov plačilnega prometa z državnimi organi so se nadaljevale aktivnosti za začetek elektronske izmenjave podatkov s Policijo. Banke so izvedle ustrezna testiranja izmenjave podatkov prek varnega elektronskega predala, vzporedno pa so potekale tudi aktivnosti za oblikovanje skupnega navodila oziroma sporazuma med Policijo in Združenjem bank.

Odbor je bil vključen tudi v obravnavo tem, o katerih so razpravljali na sejah Nacionalnega sveta za plačila pri Banki Slovenije, predvsem glede problematike odpiranja plačilnih računov in obveznosti sprejemanja elektronskih plačil na fizičnih prodajnih mestih. Odbor je bil tudi sproti seznanjen z napredkom pri projektu Analiza trga plačil v Sloveniji, ki ga izvaja podjetje Deloitte.

V novembru je bilo v okviru odbora oblikovano skupno mnenje o predlogu Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembah Uredb (EU) št. 260/2012 in (EU) št. 2021/1230 o takojšnjih plačilih v evrih, ki je bilo posredovano Ministrstvu za finance.

V letu 2022 je bil uspešno izpeljan posvet o plačilnih storitvah, sicer pa so člani odbora na svojih sejah obravnavali še druga vprašanja s področja plačilnih storitev.

Odbor za kartično poslovanje

Aktivnosti Odbora za kartično poslovanje so bile v prvi polovici leta 2022 fokusirane na implementacijo spremembe mejnega zneska pri brezstičnem poslovanju s 25 na 50 EUR in usklajevanja stališč bančne skupnosti do predloga Banke Slovenije o močni avtentikaciji strank (SCA) pri kartičnih plačilnih transakcijah v okviru e-trgovine.

Pobudo za dvig mejnega zneska so v odboru decembra 2021 obravnavali na predlog Trgovinske zbornice Slovenije, predstavljen na seji Nacionalnega sveta za plačila pri Banki Slovenije, in jo potrdili na seji odbora v januarju 2022. Na podlagi te odločitve je odbor ob sodelovanju kartičnih shem Mastercard in Visa določil časovnico uvedbe spremembe, ob upoštevanju vseh potrebnih aktivnosti na strani bank, sprememb pravil in prilagoditev na strani kartičnih shem ter na strani procesnih centrov. Združenje bank je zaradi izrednih postopkov glede časovnice objave mandata na strani Mastercarda na Banko Slovenije posredovalo dopis za podporo načrtovani spremembi s 1. junijem 2022. Za namene obveščanja javnosti je bilo v okviru odbora pripravljeno sporočilo za javnost, hkrati pa je bil opredeljen komunikacijski načrt v sodelovanju z Odborom za PR, ki je bil v celoti realiziran.

Odbor je na podlagi dopisa Banke Slovenije o predlogu za začetek doslednega zavračanja s SCA neskladnih čezmejnih transakcij s 3. majem 2022 najprej analiziral predvidene posledice takega ravnanja ter ob sodelovanju Bankarta pripravil celovit in argumentiran odgovor Banki Slovenije z navedbo razlogov, zakaj je datum 3. maj 2022 po mnenju bank prezgoden. Hkrati je odbor začel aktivnosti oblikovanja skupnega komunikacijskega načrta za obveščanje javnosti, vzpostavljena je bila tudi ožja delovna skupina za pripravo odgovorov na novinarska vprašanja. Sporočilo za javnost o začetku zavračanja s SCA neskladnih transakcij je bilo pripravljeno v okviru odbora ob sodelovanju predstavnikov obeh kartičnih shem ter usklajeno z Odborom za PR in Banko Slovenije. Hkrati je bil v aprilu sestanek s predstavniki Trgovinske zbornice Slovenije in Zveze potrošnikov Slovenije. Z začetkom zavračanja s SCA neskladnih transakcij je bilo namreč ugotovljeno, da so slovenski trgovci, ki imajo pogodbe za procesiranje kartičnih transakcij sklenjene s slovenskimi bankami, v slabšem položaju v primerjavi s trgovci,

ki imajo pogodbe s čezmejnimi ponudniki, saj ti še ne izpolnjujejo zahtev RTS SCA. Zato je bil v okviru odbora v juniju pripravljen dopis za Banko Slovenije s predlogom za posredovanje dopisa ECB s pozivom k opredelitvi jasnih korakov za doseganje enotnega razumevanja in skladnosti vseh deležnikov na ravni EU.

Odbor se je v okviru svojih pristojnosti na sejah v letu 2022 seznanil z dokumenti Bankarta in jih potrdil; gre za dokument o informacijski varnosti na podlagi poročil udeležencev plačilnega sistema Poravnava bankomatov, strategijo in metodologijo upravljanja tveganj, oceno tveganj in pravni okvir plačilnega sistema Poravnava bankomatov.

Člani odbora so sodelovali pri pripravi odgovorov na novinarska vprašanja o zlorabah pri kartičnem poslovanju in pri pripravi napotkov za varno uporabo kartic.

Na zadnji seji odbora v letu 2022 je bil potrjen tudi termin posveta o kartičnem poslovanju v izvedbi Izobraževalnega centra Združenja bank v sredini februarja 2023, hkrati pa je bila imenovana ožja delovna skupina za pripravo programa posveta.

Odbor za SWIFT

Za Odbor za SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) sta bili v letu 2022 organizirani dve spletni srečanja oziroma tako imenovani delavnici webex, tako za poslovni del kot za tehnični del rešitev, ki jih ponuja SWIFT.

Poudarki srečanj so bili namenjeni prehodu storitev SWIFT na standard ISO 20022, novostim SWIFT-ovega programa za varnost finančnih institucij (Customer Security Programme) in novostim, predstavljenim na dogodku SIBOS 2022. Posebna pozornost je bila posvečena vzpostavljanju novih storitev, povezanih s SWIFT gpi, predvsem storitvi SWIFT Go, ki prinaša odgovor na povečevanje deleža mednarodnih plačil manjših vrednosti, izvedenih prek drugih ponudnikov plačilnih storitev.

Redno informiranje članov odbora prek predsednika odbora in predstavnice SWIFT za Slovenijo ter posredovanje informacij o razvoju plačil SWIFT in platforme SWIFT za optimizacijo poslovnih procesov so ostale stalne naloge odbora tudi v letu 2023.

Informatika

Med najpomembnejšimi nalogami Odbora za informatiko v letu 2022 je bila izmenjava informacij, izkušenj in stališč glede nove zakonodaje in standardov ter njihove implementacije, vezano na informacijsko tehnologijo. Posebna pozornost je bila posvečena varnosti informacijskih rešitev.

Udeležili smo se razprave o uvedbi digitalnega evra in razvoju prototipov uporabniških vmesnikov za plačevanje z digitalnim evrom. Banka Slovenije nas je namreč maja obvestila, da Evrosistem v okviru projekta Digitalni evro načrtuje podrobnejšo analizo različnih uporabniških vmesnikov, ki bi omogočali plačevanje z digitalnim evrom.

V letu 2022 so se na ravni EU intenzivirale aktivnosti v zvezi z integriranim poročevalskim okvirom (IReF), dialog med deležniki se je okrepil. Predstavnika Nove Ljubljanske banke in Banke Slovenije sta se tako oktobra udeležila sestanka skupine Banking Industry Dialogue on ESCB statistics o tej temi. Napovedano je bilo, da se bo zdajšnji statistični integrirani okvir za poročanje razširil še na poročanje o nadzoru in reševanju. Pričakuje se tudi krepitev povezave med bančnim integriranim slovarjem poročanja (BIRD) in IReF. Priprava uredbe o IReF bo sledila v letu 2023. Glede IReF sta bili z bankami oktobra izvedeni tudi dve delavnici. Ob napovedanem povečevanju bremen poročanja smo septembra na Banko Slovenije vnovič naslovili pobudo za racionalizacijo poročevalskega bremena in reaktivirali mešano delovno skupino za racionalizacijo poročanja. Ta se je z Banko Slovenije sestala 16. novembra. Ob tem smo opozorili na problem dinamike sprememb vseh vrst poročil za Banko Slovenije in izrazili pričakovanje, da bo Banka Slovenije v prihodnje pravočasno napovedala spremembe oziroma nadgradnje, in predlagali, da se vzpostavi enoten podatkovni slovar. Aktivnosti in sodelovanje na tem področju se bodo nadaljevali tudi v letu 2023.

Posvet informatikov smo izvedli v oktobru. Udeležili so se ga predstavniki članic Združenja bank, podjetij in GZS. Nosilna tema so bili izzivi, ki jih prinašajo hitre tehnološke in regulatorne spremembe ter spremembe poslovnega okolja. Pomembna tema so bile tudi najpogosteje ugotovljene ranljivosti v bančnih informacijskih sistemih, pri čemer so se udeleženci strinjali, da je zagotavljanje varnosti proces, ki se v bankah nikoli ne konča. V razpravi o uporabi umetne inteligence v bančnem poslovanju je bila izpostavljena izjemna hitrost, s katero se računalniški modeli učijo. Poseben izziv v letu 2022 je bilo tudi upravljanje informacijske varnosti zunanjih izvajalcev. Posvet se je sklenil z okroglo mizo z naslovom Digitalna transformacija bančništva, na kateri so v živahni razpravi poglede, mnenja in izkušnje izmenjali sodelujoči z GZS in strokovnjaki iz bank.

Varnostni forum IT

Varnostni forum IT se je v letu 2022 sestal na štirih sejah. Med najpomembnejše teme, ki jih je obravnaval, sodijo pobuda Evropskega plačilnega sveta glede SEPA MISP, izmenjava informacij o oblikah prevar, poročila o aktivnostih delovne skupine za kibernetško varnost pri EBF, vzpostavitev platforme MISP (Malware Information Sharing Platform) v bankah in hranilnicah z izmenjavo informacij prek platforme ter ozaveščanje javnosti o kibernetških in informacijskih prevarah. Izmenjava informacij, izkušenj in mnenj s področja informacijske varnosti se je nadaljevala skozi vse leto, pri čemer je forum tudi oblikoval priporočljive varnostne rešitve in sodeloval pri pripravah stališč do sprememb zakonodaje.

Predstavniki foruma so se udeležili treh tematskih srečanj, marca s predstavniki SI-CERT-a o izmenjavi podatkov prek MISP, februarja s predstavniki BS v zvezi s problematiko močne avtentikacije strank pri kartičnih plačilnih transakcijah v okviru e-trgovine in oktobra s predstavniki uprave kriminalistične policije glede povečanja števila poskusov kibernetških napadov na elektronske banke.

Varnostni forum se je vsak mesec seznanjal z Europolovimi kibernetškimi novicami in poročili EBF o kibernetških incidentih, povezanih z vojno v Ukrajini. V poročanje je bila prek Varnostnega foruma IT vključena tudi Slovenija.

Skozi vse leto se je forum vključeval v razprave in obravnaval gradiva, ki jih je prejel od EBF. Med najpomembnejše regulatorne teme zagotovo sodijo:

- priprava uredbe o digitalni identifikaciji,
- poročanje o incidentih glede na direktivo o varnosti omrežij in informacij (NIS2),
- predlog uredbe o digitalni operativni odpornosti (DORA) (Evropski parlament je o predlogu DORA glasoval do konca leta 2022),
- razvoj vseevropskega okvira za usklajevanje ob sistemskih kibernetičkih incidentih glede na predlog uredbe o digitalni operativni odpornosti,
- konzultacija v okviru EBA o podatkih o goljufijah pri plačilih v skladu z direktivo PSD2,
- priprava evropske certifikacijske sheme kibernetičke varnosti za storitve v oblaku (EUCS),
- posvetovanje z Evropsko komisijo o uredbi o kibernetički odpornosti (CRA),
- priprava analize trga kibernetičke varnosti na področju računalništva v oblaku v okviru Agencije EU za kibernetičko varnost (ENISA),
- raziskava agencije ENISA o uporabi kibernetičkega zavarovanja,
- posvetovanje Baselskega odbora za bančni nadzor (BCBS) o bonitetni obravnavi kriptovalut,
- posvetovanje v okviru Odbora za finančno stabilnost o doseganju večje konvergenca pri poročanju o kibernetičkih incidentih.

Člani foruma so bili skozi vse leto seznanjeni tudi z gradivi delovne skupine za kibernetičko varnost, ki deluje v okviru EBF in katere član je vodja Varnostnega foruma IT.

Ker smo bili v letu 2022 priče številnim poskusom phishing prevar, ki so bile usmerjene na stranke bank, se je Varnostni forum IT intenzivno vključeval tudi v pripravo vsebin za komuniciranje z javnostjo in odgovorov na novinarska vprašanja. Marca smo na javni spletni strani Združenja vzpostavili novo spletno rubriko Kako poslovati varno.

Forum je sodeloval pri pripravi materialov za obveščanje o investicijskih prevarah, zagotovil prevode za promocijske infografike in jih razširjal med članicami Združenja.

V sodelovanju s Policijo je posodobil seznam kontaktnih oseb za obveščanje po protokolu o sodelovanju med Združenjem bank in Policijo v primeru suma zlorab na področju elektronskega bančništva, v sodelovanju s SI-CERT-om pa ponudil dva generična elektronska naslova, prek katerih se izmenjujejo informacije o spletnih in informacijskih prevarah.

Pri izmenjavah informacij glede prevar in incidentov s področja informacijske varnosti z nacionalnim varnostnim centrom SI-CERT smo dosegli pomemben napredek. Štiri banke članice so uspešno vzpostavile izmenjavo s SI-CERT-om prek platforme MISP in poročale o pozitivnih izkušnjah ter uporabnosti rešitve. Aktivnosti se bodo nadaljevale tudi v letu 2023.

PR-služba in publicistika

Prek PR-aktivnosti Združenja smo dosledno izvajali komunikacijsko strategijo, torej si prizadevali za dvig ugleda bank in zaupanja vanje, krepitev ozaveščanja o pomenu bančništva in financ ter poglobljanje poznavanja področja v javnosti. O izvajanju komunikacijske strategije in rezultatih smo kvartalno podrobno poročali nadzornemu svetu Združenja bank. V okviru publicistične dejavnosti smo izdali elektronsko verzijo Letnega poročila Združenja bank Slovenije 2021.

Prizadevali smo si za prepoznavnost Združenja kot pomembnega sogovornika o različnih aktualnih vsebinah in poglobili sodelovanje z relevantnimi partnerji. Ena temeljnih nalog področja je bilo proaktivno in ažurno reaktivno komuniciranje z javnostmi oziroma mediji. Posebno pozornost smo namenili pravočasnemu komuniciranju, še posebej o temah s področja varnosti poslovanja.

Odgovore na novinarska vprašanja smo pripravljali in usklajevali v sodelovanju s strokovnimi službami Združenja in PR-predstavniki članic. Vključevali smo se tudi v aktivnosti drugih delovnih teles Združenja pri pripravi gradiv za javno objavo in sporočil za javnost Združenja. Pri tem smo se osredotočili na proaktivno usmerjeno komuniciranje z javnostmi, predvsem na tistih področjih, na katerih so članice uvajale spremembe in novosti, ki so bile posledica spremenjene regulative. O posamičnih področjih

smo komunicirali na podlagi vnaprej pripravljenih operativnih načrtov in v skladu s sprejeto komunikacijsko strategijo. Pozornost smo namenili tudi komunikaciji z javnostmi o vsebinah, ki nastajajo v okviru celotne dejavnosti Združenja (stališča strokovnih odborov in organov Združenja, izobraževalni dogodki, aktivnosti na področju finančnega izobraževanja).

Dokončali smo prenovo ektraneta Združenja, ki je zajemala tako varnostno, funkcionalno, oblikovalsko, uporabniško, vsebinsko kot tudi tehnološko raven.

Prenovljeni ektranet smo zagnali v avgustu. Na ekstranetu objavimo večino gradiv, ki nastanejo v okviru dejavnosti Združenja, na podlagi teh objav pa vsak delovni četrtek pripravimo ZBS eBilten s povzetki in glavnimi poudarki o aktivnostih, ki tečejo v okviru odborov in delovnih skupin Združenja. ZBS eBilten prejmejo registrirani uporabniki ektraneta na službene elektronske naslove. Ker se ektranet financira iz proračuna Združenja, Združnje dostopov zaposlenim pri članicah ne zaračunava in tudi ne omejuje števila uporabnikov pri posamezni članici. Prenovljeni ektranet je s ciljem dobre obveščенosti ohranil logiko široke dostopnosti, kar pomeni, da so vsem dostopna gradiva večine odborov in delovnih skupin. Zaradi obsežnosti portala smo na novega prenesli dokumente od leta 2021 naprej, starejša so na prošnjo na voljo na Združenju.

Spletne strani smo skozi leto vsebinsko urejali in vzdrževali. Ob tem smo vse leto z objavami podpirali celotno aktivnost tako Združenja kot njegovih delovnih teles. Vsak teden ob delovnih četrtkih smo za uporabnike ektraneta – zaposlene pri članicah Združenja pripravili ZBS eBilten. Skozi vse leto smo vzdrževali in spremljali tudi baze uporabnikov ektraneta.

Socialno partnerstvo

Med pomembnejše zadeve, s katerimi smo se ukvarjali v letu 2022, sodijo tudi dejavnosti na področju kolektivnega dogovarjanja oziroma socialnega partnerstva.

Januarja 2022 so se zneski najnižjih osnovnih plač iz tarifne priloge h Kolektivni pogodbi dejavnosti bančništva Slovenije (KPDb) uskladili za 90 % letne inflacije leta 2021, in sicer za 4,41 %, saj je bila ugotovljena inflacija v višini 4,9 %. Način, roki in odstotek usklajevanja osnovnih plač pri delodajalcu pa se dogovorijo v kolektivni pogodbi pri delodajalcu ali s pisnim dogovorom med delodajalcem in sindikatom oziroma delojemalci na zboru delavcev, če pri delodajalcu ni organiziran sindikat.

V letu 2022 so se končale aktivnosti za sklenitev nove tarifne priloge, ta je bila sklenjena konec januarja z veljavnostjo do 31. decembra 2023. Kot novost je bilo v tarifno prilogo prvič vključeno tudi nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu, ki je določeno v višini najmanj 1,00 EUR na dan, ko delavec dela doma. Nova tarifna priloga je bila registrirana pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter nato objavljena v Uradnem listu RS dne 11. februarja 2022.

Tudi v lanskem letu je bil organiziran tradicionalni posvet kadrovikov, udeleženci so med drugim prisluhnili predavanju o implementaciji dejavnikov ESG ter se seznanili s kadrovskimi izzivi v bankah, trajnostnimi rešitvami med analognim in digitalnim ter z miti, resnicami in najboljšimi praksami na področju hibridnega vodenja in dela.

Odbor za KPDb

Člani Odbora za KPDb so bili s sklepom nadzornega sveta pooblaščen za pogajanja s sindikatom (Sindikat bančništva Slovenije in Sindikat NLB) za novo tarifno prilogo h KPDb, na ta način je odbor prevzel funkcijo pogajalske skupine Združenja. Po več napornih pogajanjih je bil januarja s sindikatom dosežen dogovor za sklenitev nove tarifne priloge h KPDb z veljavnostjo do 31. decembra 2023.

Odbor je korespondenčno obravnaval predlog Sindikata bančništva Slovenije, s katerim je ta pozval k pogajanju o uskladitvi plač zaradi napovedane visoke letne stopnje inflacije ali k sklenitvi dogovora o »druginjskem dodatku«. Združenje je skladno z usmeritvami odbora in nadzornega sveta sindikatu odgovorilo, da formalno gledano pogajanja za uskladitev plač

niso predmet urejanja v panožni pogodbi, ampak je to stvar podjetniških kolektivnih pogodb. Poleg tega je večina članic v letu 2022 glede na visoko stopnjo inflacije že sprejela različne ukrepe, s katerimi poskušajo izboljšati materialni in socialni položaj bančnih delavcev.

Kadrovski forum

Člani Kadrovskega foruma so na več srečanjih usklajevali obliko, vsebino in roke za izvedbo raziskave o plačah ter se v novembru dokončno dogovorili o teh vprašanjih. Raziskava je bila predlagana zaradi sprememb na trgu dela in glede na različne ukrepe bank in hranilnic na plačnem področju, saj je od prejšnje raziskave minilo že več let. Za sodelovanje se je odločilo 14 bank in hranilnic, ki so se prav tako poenotile glede zunanjega izvajalca in modela sofinanciranja raziskave, večina se je odločila za primerjavo v okviru 74 delovnih mest, nekatere pa so obseg omejile na 49 delovnih mest.

Pravni posli

Področje pravnih poslov je v lanskem letu skrbelo za sklic sej skupščine, nadzornega sveta Združenja, sej Odbora za pravna vprašanja in Odbora za KPDb ter sestankov delovnih skupin omenjenih odborov. Prav tako je zagotavljalo organizacijsko in administrativno pomoč pri delu Odbora za skladnost poslovanja in Odbora za preprečevanje pranja denarja ter njihovih delovnih skupin.

Ob sodelovanju bank in hranilnic smo pripravili vrsto pobud za spremembe in dopolnitve zakonodaje, ki so bile poslane pristojnim ministrstvom in Banki Slovenije, ob tem smo spremljali novosti na pravnih področjih, ki so bila v tem obdobju v ospredju. Sodelovali smo pri oblikovanju pripomb k Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, k noveli Zakona o bančništvu in novemu Zakonu o varstvu potrošnikov, dalje k noveli Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, Zakonu o varstvu osebnih podatkov, Zakonu o zaščiti prijaviteljev ter Zakonu o izvršbi in zavarovanju (pri nekaterih so bili vloženi tudi amandmaji v Državni zbor RS) in navsezadnje tudi k noveli Zakona o gospodarskih družbah. Vključeni smo bili v komentiranje predloga Zakona o stanovanjski jamstveni shemi za mlade in izvedbene uredbe za izvajanje zakona ter v pripravo vprašanj in pojasnil za praktično izvajanje

tega zakona. V zvezi s pripravo novele Zakona o bančništvu je treba omeniti pobudo, naslovljeno na Ministrstvo za finance, da se bankam omogoči dostop do različnih registrov, saj bi jim to zelo olajšalo poslovanje v praksi. Podali smo tudi pripombe k predlogu novele pravilnika o tarifi za odmero nagrade upravitelja v insolvenčnih postopkih in nasprotovali povišanju tarif.

Posebej gre omeniti predloge amandmajev k Zakonu o varstvu potrošnikov, ki so bili kasneje tudi vloženi, kjer smo izrecno nasprotovali novemu tretjemu odstavku 23. člena, ki je v nasprotju z direktivo EU 93/13 določil, da če so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka tega člena, se nepoštenost pogodbenih pogojev lahko presoja tudi v zvezi z opredelitvijo glavnega predmeta pogodbe in v zvezi z ustreznostjo med ceno in plačilom za izmenjano storitev, blago ali digitalno vsebino, četudi so pogoji navedeni v jasnem in razumljivem jeziku. Predlogi Združenja in nekaterih drugih deležnikov niso bili upoštevani. Združenje je zato po sprejetju zakona naročilo izdelavo pravnega mnenja o skladnosti takšnega določila z Ustavo RS (in v povezavi s prehodnimi določbami Zakona o kolektivnih tožbah).

Na področju kreditov v švicarskih frankih je bilo tudi v preteklem letu zelo veliko aktivnosti, posebna delovna skupina se je glede na aktualnost in pomembnost tematike večkrat sestala. Februarja je bil v Uradnem listu RS objavljen novi Zakon o omejitvi in porazdelitvi valutnega tveganja med kreditodajalci in kreditorejmalci kreditov v švicarskih frankih. Združenje je v zvezi s tem poslalo stališče s konkretnimi pojasnili in argumenti Državnemu zboru RS in poslanskim skupinam, v katerem smo odločno nasprotovali sprejetju zakona. Tudi vlada in ECB sta k predlogu zakona dali negativno mnenje. V zvezi s tem je Združenje v januarju in februarju izvedlo celo vrsto aktivnosti, javne pozive, odprta pisma, novinarske konference, objave v medijih in podobno. Ker je bil zakon vseeno sprejet, so banke na podlagi predhodno pridobljenega pravnega mnenja in v sodelovanju z zunanji odvetniškimi pisarnami vložile dve pobudi za presojo ustavnosti zakona in predlog za začasno zadržanje izvajanja (svojo pobudo je vložila tudi centralna banka). Ustavno sodišče je tako takoj v začetku marca zadržalo njegovo izvajanje, konec leta pa je bil zakon v celoti razveljavljen. Prav tako je Združenje na pobudo dveh bank z zunanjo odvetniško pisarno začelo tako imenovani postopek kršitve zakonodaje EU (infringement of EU law)

pred Evropsko komisijo. O vplivu odločitve Ustavnega sodišča RS v posamičnem konkretnem primeru pa je Združenje na pobudo bank pridobilo pravno mnenje o pomenu odločbe Ustavnega sodišča RS št. Up-14/21-30 za nadaljnje odločanje pravnih sodišč v zadevah glede kreditov v švicarskih frankih. Omeniti gre še skupni poziv Ministrstva za finance in Banke Slovenije k odgovornemu reševanju problematike sklenjenih posojilnih pogodb v švicarskih frankih. Združenje je sicer pozdravilo pobudo in pripravilo nekatera možna okvirna izhodišča, vendar pa je ob tem opozorilo na nekatera ključna pravna vprašanja, ki bi jih bilo treba pred tem razrešiti. Ob koncu je treba še omeniti, da je Združenje na pobudo bank naročilo tudi pravno mnenje glede sodbe Sodišča EU C-405/21, v kateri je to razsodilo, da je treba člen 3(1) in člen 8 direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah razlagati tako, da ne nasprotujeta nacionalni ureditvi, na podlagi katere je mogoče v primeru, da pogodbeni pogoj v škodo potrošnika povzroči znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank, ugotoviti nepoštenost tega pogoja, ne da bi bilo treba v takem primeru preveriti zahtevo »dobre vere« v smislu tega člena 3(1).

V začetku junija je Zavod Kolektiv 99 zoper skoraj vse banke in hranilnice vložil kolektivne odškodninske tožbe zaradi uporabe tako imenovanih floor klavzul v kreditnih pogodbah s potrošniki. V zvezi s tem je bilo izvedenih kar nekaj aktivnosti, izpostaviti gre predvsem organizacijo novinarske konference in pridobljeno pravno mnenje o veljavnosti klavzule o obrestnem dnu v potrošniški kreditni pogodbi, ki pritrjuje, da takšne klavzule niso bile nepošteno (klavzula o obrestnem dnu je namreč glavni predmet kreditne pogodbe, saj neposredno določa višino obresti, ki jih mora potrošnik plačati za uporabo kredita, zato je v skladu s členom 4(2) direktive Sveta 93/13/EGS in domačo sodno prakso izvzeta iz presoje poštenosti pogodbenih pogojev, ki niso posamično dogovorjeni, seveda pod pogojem transparentnosti).

Področje pravnih poslov je bilo v letu 2022 vključeno tudi v vrsto aktivnosti, ki so potekale v okviru drugih delovnih področij in so tam podrobneje opisane. Sodelovali smo pri prenovi Priporočil za ravnanje članic Združenja bank Slovenije v primerih suma neupravičene transakcije, ki izhajajo iz plačilne/spletne prevare. Spremljali smo aktivnosti pri pregledih skladnosti zu-

nanjih izvajalcev. Veliko aktivnosti je bilo povezanih z vprašanji glede zapiranja oziroma neodpiranja transakcijskih računov pravnih in fizičnih oseb. Obravnavana je bila tudi pobuda o možnosti preprečevanja unovčevanja ponarejenih menic.

Ukvarjali smo se tudi s sodbo Sodišča EU C-383/18 (tako imenovani Lexitor). Tako je posebna ad hoc delovna skupina na več srečanjih obravnavala vsebino sodbe (tudi v povezavi z Zakonom o potrošniških kreditih), izvedeni so bili aktivnosti in usklajevanja s centralno banko in pristojnim ministrstvom, podana je bila pobuda za prenovo 22. člena Zakona o potrošniških kreditih. V povezavi s tem smo spremljali tudi novosti v zadevi Sodišča EU C-555/21 (potrošniške kreditne pogodbe za stanovanjske nepremičnine).

V okviru delovnih skupin (izvršbe, izvršnica, poizvedbe) je bila izvedena vrsta usklajevanj in izmenjav dobre prakse, na Ministrstvo za finance pa je bil naslovljen dopis s pobudo, da ministrstvo čim prej pristopi k noveliranju Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih, in sicer določb, ki urejajo unovčevanje izvršnic – bodisi tako, da se v prvem odstavku 3. člena zakona izrecno zapiše, da se VI. poglavje zakona lahko uporablja tudi za finančne pogodbe, bodisi tako, da se bolj jasno in izrecno navede, da izvršnic ni možno uporabljati za zavarovanje finančnih pogodb, ter se k temu doda tudi sankcija za kršitelje. Pobuda za zdaj ni bila sprejeta.

Področje pravnih poslov je skupaj z drugimi deležniki oblikovalo programe za posvet pravnikov, posvet kadrovikov, posvet o preprečevanju pranja denarja in posvet o skladnosti poslovanja za leto 2022.

Omeniti je treba še nekatere interne aktivnosti, prav tako pomembne za nemoteno delovanje Združenja, kot so spremembe internih pravilnikov ter posodobitev izjave o varnosti in ocene tveganj, objava po Zakonu o medijih v Uradnem listu RS za revijo Bančni vestnik, posodobitev podatkov v registru transparentnosti, spremljanje postopka za vpis etažne lastnine v zemljiško knjigo, spremljanje izvedbe prenove fasade in strehe ter strelovoda na poslovni stavbi in pri tem sodelovanje z upravnikom in zunanji izvajalci ter sodelovanje pri vrsti drugih aktivnosti, ki so potekale na različnih področjih delovanja Združenja. Vodja področja je sodeloval tudi v različnih internih komisijah Združenja.

Odbor za pravna vprašanja

Vse prej naštetu so obenem tudi najpomembnejše zadeve, s katerimi se je v letu 2022 ukvarjal Odbor za pravna vprašanja. Veliko časa je bilo, kot že omenjeno, posvečenega problematiki kreditov v švicarskih frankih, kar je bila stalna točka na dnevnem redu sej odbora. V okviru odbora so delo nadaljevale vse tri delovne skupine (za priporočilna Navodila za izvrševanje sklepov o izvršbi pri bankah in Navodila za izvršnice ter Navodila o posredovanju zaupnih podatkov). Opredeljene so bile tudi teme za letni posvet bančnih pravnikov. Članice in člani odbora in prav tako članice in člani delovnih skupin so korespondenčno obravnavali določena vprašanja ter izmenjevali mnenja in praktične izkušnje glede ostalih vprašanj.

Odbor je na svojih sejah poleg problematike kreditov v švicarskih frankih posebno pozornost namenjal obravnavi kolektivnih odškodninskih tožb zoper banke in hranilnice, ki jih je vložil Zavod Kolektiv 99 (»floor« klavzule), tako imenovanemu primeru Lexitor, 22. členu Zakona o potrošniških kreditih, novemu tretjemu odstavku 23. člena Zakona o varstvu potrošnikov, problematiki unovčevanja izvršnic, prevaram pri unovčevanju menic in zlorabam pri uporabi spletnih oziroma digitalnih plačilnih storitev. Odbor je predlagal in v nadaljevanju tudi koordiniral naročilo nekaterih pravnih mnenj, s katerimi smo pridobili odgovore na odprta vprašanja pri predhodno omenjenih tematikah.

Ob tem so predstavniki pravnih služb večkrat korespondenčno izmenjali stališča in dobro prakso glede konkretnih vprašanj in tako razrešili marsikatero dilemo.

Posvet bančnih pravnikov je bil v letu 2022 v celoti posvečen potrošniški zakonodaji, udeleženci so prisluhnili predavanjem o procesnih predpostavkah kolektivnih tožb, o novostih Zakona o varstvu potrošnikov in predčasnem odplačilu kredita na podlagi Zakona o potrošniških kreditih, ob tem pa je bila na posvetu organizirana tudi okrogla miza s provokativnim naslovom »Ali potrošniška zakonodaja omejuje raznolikost bančnih storitev?«.

Skladnost poslovanja, etično ravnanje, preprečevanje pranja denarja

Odbor za skladnost poslovanja

Odbor je spremljal in obravnaval več vprašanj, o katerih so člani izmenjali svoje izkušnje iz prakse. Izpostaviti gre dilemo, ali je možno izvajanje pomožnih storitev tudi za družbe v bančni skupini oziroma ali lahko služba skladnosti banke opravlja to funkcijo tudi v svoji podrejeni družbi (na primer lizingu). V zvezi s tem je bila Ministrstvu za finance posredovana pobuda za spremembo Zakona o bančništvu. Člani odbora so sodelovali pri oblikovanju pripomb k osnutku predloga novega Zakona o varstvu osebnih podatkov in Zakona o zaščiti prijaviteljev. Obravnavane so bile tudi smernice EBA o zunanjem izvajanju.

Odbor za skladnost poslovanja je spremljal interventno zakonodajo in se vključeval v obravnavo posameznih vprašanj, povezanih z njegovim področjem. Posebej se je dotaknil nevarnosti izpada oziroma izklopa elektrike ter s tem povezanih tveganj za poslovanje bank in hranilnic.

V novembru so člani odbora na spletnem srečanju izmenjali informacije o izkušnjah pri digitalizaciji postopkov skladnosti ter mnenja o dejavnih ESG in trajnostnem razvoju, prav tako so izmenjali dobro prakso glede etičnih kodeksov in ničelne tolerance pri poslovanju.

V okviru odbora so bile obravnavane še druge aktualne zadeve, prav tako je bil pripravljen program posveta o skladnosti poslovanja, ki je tudi v letu 2022 potekal v sodelovanju s Slovenskim zavarovalnim združenjem in Združenjem družb za upravljanje investicijskih skladov. Izpostaviti gre med drugim predavanja o okoljskih, družbenih in upravljavskih merilih (ESG) z vidika banke, družbe za upravljanje in zavarovalnice, o zaščiti prijaviteljev in o pričakovanih regulatorjev pri nadzoru izvajanja omejevalnih ukrepov, udeleženci pa so se seznanili tudi s predlogom nove uredbe o digitalni operativni odpornosti za finančni sektor (DORA).

Forum DPO

Člani Foruma DPO (pooblaščenec za varstvo osebnih podatkov) so bili v letu 2022 zelo aktivni. Osrednja točka srečanj je bil predlog novega Zakona o varstvu osebnih podatkov, ki ga je pristojno ministrstvo pripravljalo več let in je bil v minulem letu vložen v parlamentarni postopek. Oblikovan je bil predlog amandmajev, ki jih je Združenje poslalo matičnemu odboru državnega zbora, prav tako so bili v okviru foruma oblikovani predlogi za nekatere spremembe Zakona o bančništvu (dostop do nekaterih registrov), kar bi bankam zelo olajšalo poslovanje v praksi.

Obravnavane so bile tudi pravne podlage za obveščanje SI-CERT-a o plačilnih oziroma digitalnih prevarah, predstavniki foruma pa so se skupaj s predstavniki nekaterih drugih odborov in delovnih skupin Združenja udeležili decembrskega sestanka s SI-CERT-om.

Na sejah Foruma DPO so člani obravnavali aktualna vprašanja in izmenjevali dobre prakse s področja varstva osebnih podatkov.

Odbor za etično ravnanje

Odbor za etično ravnanje, ki je bil ustanovljen v letu 2018, se v letu 2022 ni sestel, saj ni prejel nobene prijave kršitev. Glede na potek mandata je bil odbor v juniju ponovno imenovan za novo štiriletno mandatno obdobje, in sicer v enaki sestavi kot do zdaj.

Odbor za preprečevanje pranja denarja

Odbor za preprečevanje pranja denarja (PPD) je v letu 2022 obravnaval celo vrsto aktualnih zadev. Poudarek je bil na vprašanjih o izvajanju Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, pri tem so bili izmenjani mnenja in dobra praksa, na primer glede zahtev direktive AML in zapiranja oziroma neodpiranja računov strankam (pravnim in fizičnim osebam), vprašanja poslovanja glede na omejevalne ukrepe oziroma finančne sankcije (kot posledici ruske agresije na Ukrajino) in vprašanja v zvezi z odpiranjem računov beguncem ter tudi dileme glede poročanja Uradu RS za preprečevanje pranja denarja.

V lanskem letu je bila v okviru posebne ad hoc skupine končana prenova seznama indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij. Skupina je v oktobru 2021 dokončala osnutek, nato je sledilo še srečanje z Banko Slovenije in Uradom RS za preprečevanje pranja denarja, prenovljeni indikatorji pa so bili potrjeni oziroma sprejeti marca 2022.

Odbor je obravnaval tudi posodobljene Smernice o oceni tveganj pranja denarja in financiranja terorizma. V okviru odbora je bila prav tako pripravljena posodobitev seznama tako imenovanih nesmislov (podatki, ki spremljajo plačila), ki je koristen pripomoček bankam in hranilnicam.

Ob sprejemanju novele Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma je odbor pripravil predloge za spremembe in dopolnitve, ki so bili poslani Ministrstvu za finance in tudi Uradu RS za preprečevanje pranja denarja ter Banki Slovenije. Predlogi Združenja oziroma bančnega sektorja niso bili upoštevani.

V drugi polovici leta je bil izpeljan tudi tradicionalni letni posvet pooblaščenecem za preprečevanje pranja denarja. Udeleženci so med drugim prisluhnili pojasnilom o zakonskih spremembah na tem področju, predstavitvi omejevalnih ukrepov in novim tipologijam pri pranju denarja.

Poslovanje s privatnimi komitenti

Na področju poslovanja s prebivalstvom sta v letu 2022 tako kot doslej delovala Odbor za poslovanje s prebivalstvom ter skupina za varnost oseb in premoženja, ustanovljene pa so bile tudi tri ad hoc delovne skupine: delovna skupina za pripravo metodologije izračuna v skladu z Zakonom o omejitvi in porazdelitvi valutnega tveganja med kreditodajalci in kreditorejmalci kreditov v švicarskih frankih (ZOPVTKK), delovna skupina za implementacijo stanovanjske jamstvene sheme za mlade in delovna skupina za (elektronsko) zamenjavo banke.

Odbor za poslovanje s prebivalstvom

Odbor je v letu 2022 imel štiri seje in dva ad hoc tematska sestanka, sestal pa se je tudi s predstavniki Banke Slovenije.

Člani odbora so vse leto spremljali in proučevali dogajanje pri poslovanju s privatnimi komitenti. Pri svojem delu so sodelovali predvsem z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Banko Slovenije.

V začetku leta je odbor obravnaval Zakon o omejitvi in porazdelitvi valutnega tveganja med kreditodajalci in kreditorejmalci kreditov v švicarskih frankih (ZOPVTKK), in sicer z namenom enotnega razumevanja posameznih členov zakona. Postavilo se je denimo vprašanje, kaj storiti s krediti, ki so bili poplačani in je od tega minilo več kot deset let, zato banka po GDPR ne hrani več podatkov v zvezi s kreditom. Za namen priprave morebitnih izračunov za stranke je bila oblikovana ad hoc delovna skupina za metodologijo kalkulacije, ki je izvedla aktivnosti za poenotenje metodologije kalkulacije, kot izhaja iz zakona. V skladu z ugotovitvami delovne skupine se izračunana preplačila upoštevajo pri plačilih prihodnjih obveznosti ob upoštevanju nižanja glavnice na način, da se kreditu zaradi predčasnih odplačil skrajša doba odplačevanja ali zniža vrednost redne anuitete. Ugotovljeno preplačilo je osnova za izračun zamudnih obresti. Razlike v preplačilih so bile pri kreditih enakih vrednosti in ročnosti po preračunih različnih bank minimalne in izhajajo iz posebnosti vodenja kredita v posamezni banki oziroma možnosti tehnološke podpore na ravni posamezne banke.

Delovno skupino za implementacijo stanovanjske jamstvene sheme za mlade sestavljajo predstavniki bank in hranilnic, ki sodelujejo v omenjeni shemi. Skupina se je od septembra dalje sestajala vsak teden. Pripravila je osnutke obrazcev in izjav za stranke, banke so si izmenjale vprašanja in izkušnje iz prakse ter si pomagale pri iskanju odgovorov z namenom, da bi jamstveno shemo izvajale čim bolj enotno. Za uskladitev razumevanja zakonskih določb smo zaprosili tudi SID banko, ki nam je bila s sodelovanjem v skupini v veliko pomoč, in po potrebi Ministrstvo za finance. Skupina je pripravila tudi predlog spremembe Zakona o stanovanjski jamstveni shemi za mlade (ZSJSM) ter Banko Slovenije zaprosila za potrditev tolmačenja, da krediti, odobreni po tem zakonu, niso nov produkt.

Vsi zapisniki in vprašanja, povezani z izvajanjem Zakona o stanovanjski jamstveni shemi za mlade, so zbrani na ektranetu ZBS (vstop z uporabniškim imenom in geslom) v okviru omenjene delovne skupine, o aktivnostih pa so bile vse članice obveščene tudi prek Odbora za poslovanje s prebivalstvom.

Na pobudo članice je odbor obravnaval možnost elektronske izmenjave obvestil o zamenjavi banke, ki bi olajšala postopek tako strankam kot bankam. Za namen oblikovanja postopka je bila imenovana ad hoc delovna skupina, ki je pripravila predlog izvedbe, člani odbora pa so sprejeli zavezo, da bodo odslej vse banke tudi informacije z upniki direktne obremenitve SEPA (SDD) izmenjavale le elektronsko.

V okviru odbora je bil na prošnjo Združenja delodajalcev Slovenije pripravljen enoten obrazec za kreditno vlogo z maksimalnim naborom podatkov, ki jih banke potrebujejo za odobritev kredita. Tak obrazec delodajalci lahko tehnološko podprejo, kar olajša ustvarjanje izpisov za zaposlene, ki so komitenti različnih bank. Vse banke sicer ne potrebujejo vseh podatkov, zato delodajalec prilagodi izpis za vsakega zaposlenega glede na to, katere podatke potrebuje.

Banka Slovenije bo prenehala tiskati zloženke in plakate o SISBON, s katerimi morajo biti opremljena prodajna mesta, zato naj bi vsak član sistema SISBON sam poskrbel za gradiva ustrezne kakovosti, ki jih je treba predložiti v potrditev Banki Slovenije. Zato je bil podan predlog, da se organizira skupno tiskanje gradiv prek ZBS, kar bi pocenilo in poenostavilo tiskanje, ki bo izvedno takoj, ko bo izražen interes za gradiva (trenutno banke gradiva še imajo).

Odbor je obravnaval tudi težavo zaradi nepravočasne obveščenosti bank o tem, da je stranka oziroma nekomitent, ki pride po kredit v banko, opravljalno nesposoben. Predlagano je bilo, da bi se informacija o opravljalni nesposobnosti sporočala v SISBON, najlažje bi to opravljali centri za socialno delo, če ne ti, pa banke, ko bi prejele odločbo centra. Za tako spremembo je potrebna dopolnitev pravne podlage.

Prav tako se je odbor ukvarjal s problematiko kreditiranja normirancev oziroma izračunom njihove kreditne sposobnosti v skladu s Sklepom o makrobonitetnih omejitvah kreditiranja prebivalstva. Težava je bila v 80-odstotnem ponderju za stroške pri izračunu kreditne sposobnosti, kar pomeni, da je po tej metodologiji upoštevanih le 20 % prihodkov normiranca, kar pa se recimo pri pogodbenih IT-strokovnjakih ne ujema z realnostjo, saj so stroški precej nižji. Sprememba makrobonitetnega ukrepa je sicer ta način ugotavljanja kreditne sposobnosti odpravila, vendar pa po novem od s. p. zahteva pripravo računovodskih izkazov, ki jih morajo ti v večini primerov pripraviti le za namen pridobitve kredita, kar zelo oteži postopek pridobivanja dokumentacije. Pri normirancih gre v večini primerov za dobre stranke, denimo IT-strokovnjake, novinarje in podobno, ki nimajo težav z odplačevanjem obveznosti.

Člani odbora so izmenjali informacije o možnosti uporabe nove osebne izkaznice v digitalnem bančništvu. V tej fazi implementacije izkaznice se ovira kaže predvsem v njeni razširjenosti. Počakati je treba tudi na spremembo zakonodaje, na podlagi katere bo država pripravila aplikacijo, ki bo zagotavljala visoko stopnjo zaupanja. To bi omogočilo razvoj novih produktov oziroma storitev na tej podlagi.

Odbor se je ukvarjal tudi z implementacijo primera Lexitor, pri čemer je sodeloval z delovno skupino, ustanovljeno v okviru Odbora za pravna vprašanja. Zbrali so odprta vprašanja in jih posredovali Banki Slovenije s prošnjo za pojasnila.

Obravnaval je tudi problematiko zapisa naslova na izpiskih za komitente, ki so jih banke enkrat letno dolžne obvestiti o višini letnega stroška vodenja računa v skladu z zahtevami direktive PAD. Obrazec za obveščanje je predpisan in zelo natančno določa poravnavo vseh podatkov v izpisku, tudi naslova. Banke so dolžne temu dosledno slediti. Zatakne se pri pošiljanju po pošti, ki ima prav tako svoje zahteve glede zapisa naslova. Člani odbora so si izmenjali izkušnje in ugotovili, da se v uskladitvi s Pošto Slovenije da zadostiti zahtevam obrazca PAD in pošte.

Odbor je obravnaval vročanje splošnih pogojev poslovanja pri odpiranju TRR, in sicer ali je treba splošne pogoje izročiti v tiskani obliki ali se lahko

izročijo v elektronski obliki oziroma ali jih je stranki sploh treba izročiti, če tega ne zahteva (ali je dovolj, da ji jih pokažemo na papirju ali tablici oziroma računalniku), glede na to, da v Zakonu o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (ZPlaSSIED) ni nikjer eksplicitno zapisano, da jih je treba izročiti. Ugotovljeno je bilo, da elektronska oblika zadošča, v nekaterih bankah pa imajo stranke tudi možnost, da se s pogoji seznanijo na papirju ali tablici, kar stranke potrdijo z označitvijo kvadratka (check boxa) v postopku odpiranja TRR, splošne pogoje pa imajo nato na voljo v svoji elektronski banki.

V okviru področja poslovanja s prebivalstvom so bile v sodelovanju z NLB izvedene tri delavnice o uporabi elektronske banke v sklopu projekta Sodelovanje patronažnih služb, izobraževalnih zavodov, knjižnic, socialnih centrov in bank, ki poteka pri združenju eSeniorjev. Prvi dve izvedbi sta bili namenjeni dijakom Srednje zdravstvene šole Slovenj Gradec, ki kot prostovoljci obiskujejo seniorje na domovih, patronažnim sestram Zdravstvenega doma Slovenj Gradec in zaposlenim v Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec. Vsi omenjeni udeleženci namreč prihajajo v stik s starejšimi še vedno funkcionalnimi osebami, ki so se pripravljene tudi digitalno opismeniti in pri tem potrebujejo pomoč. Tretja izvedba pa je bila namenjena starejšim osebami, ki so se v sklopu projekta usposabljalne za uporabo računalnika in izrazile interes, da jim predstavijo tudi uporabo elektronske banke.

Na področje poslovanja s prebivalstvom sodi tudi priprava različnih sporočil za javnost, denimo o vplivu dviga minimalne plače na kreditno sposobnost potrošnikov, vplivu dviga socialnih transferjev na kreditno sposobnost potrošnikov, uvedbi stanovanjske jamstvene sheme za mlade in o menjavi hrvaških kun v bankah zaradi vstopa Hrvaške v evroobmočje.

Tudi lani je bil v okviru odbora usklajen enoten odpiralni čas poslovalnic bank pred prazniki v soboto, 24., in soboto, 31. decembra, in sicer do 12. ure. Združenje je enako kot pretekla leta o tem obvestilo medije.

Skupina za varnost oseb in premoženja

Skupina se je v letu 2022 sestala šestkrat, ves čas pa je med člani potekala tudi komunikacija po elektronski pošti.

Vse od izbruha pandemije covid-19 je v okviru te skupine tekla razprava o varnosti poslovanja v bančnih poslovalnicah. Nošenje mask je zaradi zakrivanja obraza prineslo potencialno varnostno tveganje za storitev različnih kaznivih dejanj, saj stranka ob vstopu ni prepoznavna. Zaradi pogoja PCT pa je bilo varnostno tveganje v določenem segmentu povečano tudi zato, ker so se banke dnevno srečevale s komitenti, ki so nezadovoljstvo z omenjenim pogojem izražali tudi z različnimi oblikami nasilja do zaposlenih. Slednje je bilo predvsem verbalno, v nekaterih primerih pa tudi fizično. Skupina je take primere obravnavala in predlagala, da se zaposleni v bankah v takih situacijah obrnejo na Policijo in varnostno službo, saj vsako nasilje povečuje tveganje za varnost bančnih delavcev in bančnega poslovanja.

Ob tem je skupina skrbela za implementacijo priporočil s področja fizičnega varovanja – dobro bančno prakso pri varovanju bank in hranilnic – ter sodelovala z institucijami s tega področja (Banka Slovenije in Policija) in izmenjevala izkušnje. V začetku leta je bila izvedena tudi raziskava o oblikah napadov na banke v letu 2021.

V dokumentu Minimalna priporočila za varnost bančnega poslovanja so člani delovne skupine, ki pripravlja predlog prenove, posodobili:

- nazive institucij, na katere se sklicuje dokument,
- sklice na pravne akte in vsebino glede zunanjih pregledov,
- vsebino v zvezi z videonadzorom (v smislu IT-varnosti), varovanjem dostopov ter varovanjem z antivirusnimi zaščitami.

Zaradi načina delovanja skupine je bil podan in tudi sprejet predlog, da se ta preoblikuje v odbor.

Bančni vestnik

V letu 2022 je izšlo 12 števil revije, od tega ena mednarodna in dve dvojni. V juniju je bila v okviru bančne konference tudi razstava izbranih naslovnih Bančnega vestnika ob 70-letnici izhajanja revije, ki je sicer bila leta 2021, a takrat zaradi izrednih razmer ob epidemiji razstava ni bila mogoča.

Uredniški odbor revije je pripravil iztočnice za mednarodno številko, ki je izšla 25. novembra, osrednja tema je bila sprememba makroekonomskega okvira oziroma, z drugo besedo, inflacija.

Še naprej smo promovirali revijo med članicami ZBS in zunanjimi naročniki. Trenutno revijo prejema 1.336 naročnikov, kar je dobrih 500 več kot pred prehodom na digitalno izdajo.

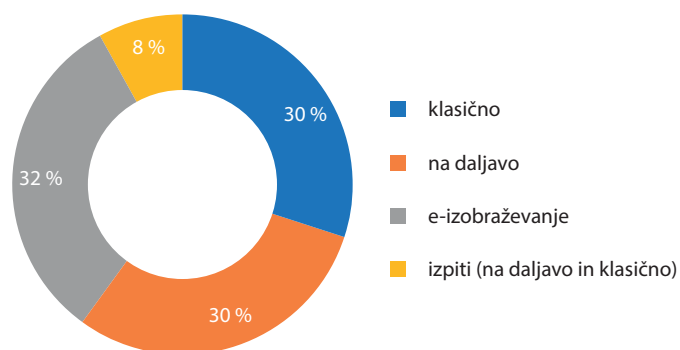
Izobraževalni center

V Izobraževalnem centru Združenja bank Slovenije smo v skladu s sprejetimi strateškimi cilji izobraževalne programe v čim večjem možnem obsegu izvajali spletno tako na področju strokovnega dopolnilnega usposabljanja kot tudi na področju finančnega opismenjevanja. Pri tem smo upoštevali usmeritve naših članic in odzive udeležencev ter predavateljev preteklih izvedb.

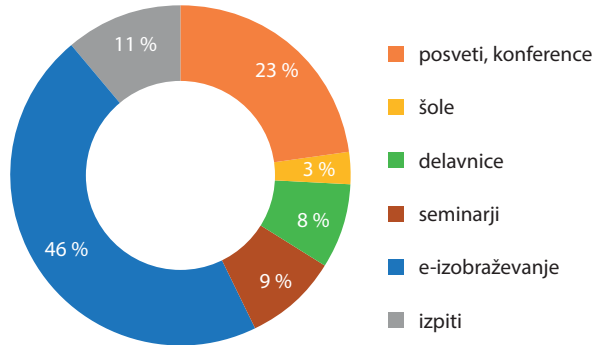
Medtem ko je bilo za leto 2020 značilno izrazito zanimanje in povečanje števila udeležencev v e-programih, za leto 2021 pa izkazan večji interes za programe, izvedene na klasičen način v dvorani (kar je veljalo tako za strokovna srečanja kot seminarje, šole in delavnice), **smo bili v letu 2022 priča veliki rasti števila udeležencev tako na področju strokovnega usposabljanja kot tudi finančnega izobraževanja ne glede na vrsto programa ali obliko izvedbe.** Tako smo v vseh teh programih imeli skupaj **4.834 udeležencev** (v letu 2021 2.629), od tega se je klasičnih izvedb udeležilo 1.465 slušateljev, 1.559 jih je bilo vključenih v e-programe, 370 kandidatov je opravljalo preizkus znanj spletno in klasično, 1.440 slušateljev pa je bilo vključenih v spletne programe finančnega opismenjevanja.

Aktivnosti	Progra- mi 2022	Udele- ženci 2022	Udele- ženci 2021	Udele- ženci 2020
A. Strokovno usposabljanje				
1. Posveti, konference	15	778	696	568
2. Seminarji, šole, delavnice – skupaj	16	687	611	382
- seminarji	11	316	350	170
- šole	3	89	86	55
- delavnice	2	282	175	157
3. E-programi	5	1.559	464	3346
Skupaj 1–3	35	3.024	1.771	4.296
4. Izpiti	9	370	113	117
Skupaj A	44	3.394	1.884	4.413
B. Finančno opismenjevanje				
Evropski teden denarja	4	751	393	–
Evropski denarni kviz	2	645	314	160
- delavnice za učitelje, učence, dijake	1	94	–	–
- nacionalno in evropsko tekmovanje	1	551	–	–
Mednarodni teden ozaveščanja o prevarah, program za šole	1	44	–	73
Skupaj B	7	1.440	745	233
Skupaj A in B	51	4.834	2.629	4.646

Način izvedbe 2022

Število udeležencev 2022

Strokovno dopolnilno izobraževanje

Izpeljani so bili vsi programi, predvideni v terminskem planu za leto 2022, razen tradicionalnega novembrskega strokovnega srečanja bančnikov, ki smo ga na Združenju bank Slovenije izvajali vsako leto od druge polovice devetdesetih let. Sprejeta je bila odločitev, da se v prihodnje bančna konferenca in dan slovenskih bančnikov združita v en dogodek, za leto 2023 je predviden v juniju.

Vsebine, povezane s trajnostnim financiranjem, smo vključevali v vse oblike izobraževanj: strokovna srečanja, posvete, seminarje, šole in tudi e-programe. Posebno pozornost smo namenili tudi vsebinam, povezanim s posledicami agresije na Ukrajino ter njihovim vplivom na bančno poslovanje in širše finančno ekonomsko okolje.

1) Strokovna srečanja, posveti, konference

Osrednji dogodek, ki smo ga organizirali v letu 2022, je bila junijska bančna konferenca. Njen namen je bil predstaviti za banke pomembne vsebine v povezavi z rusko agresijo in njenimi posledicami ter odzivi na aktualno krizo: vpliv agresije na denarno politiko, odziv EU, energetska odvisnost Slovenije, vpliv na slovensko gospodarstvo ter omogočiti razpravo o novih razmerah. Na srečanju, ki sta ga odprla direktorica in predsednik nadzornega sveta Združenja, so nastopili guverner Banke Slovenije, predstavniki Evropske komisije, Instituta Jožef Stefan, Urada RS za makroekonomske analize in razvoj, Gospodarske zbornice Slovenije, Ministrstva za finance,

Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in predstavniki bank članic Združenja.

Med strokovnimi srečanji je bil v minulem letu najbolj obiskan posvet o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, ki smo ga tudi tokrat organizirali v sodelovanju z Urdom RS za preprečevanje pranja denarja in Banko Slovenije. Dogodka, na katerem so bili predstavljeni zakonske spremembe na omenjenem področju, smernice za oceno tveganja, izzivi implementacije regulatornih zahtev, tipologije pranja denarja, pa tudi posebnosti ponudnikov storitev virtualnih valut, se je udeležilo prek sto udeležencev. V sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve, centralno banko, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in predstavniki članic Združenja smo v program vključili tudi aktualne omejevalne ukrepe ter izkušnje tako pri uvajanju kot tudi nadzoru nad njihovim izvajanjem.

Po številu udeležencev sledijo bančna konferenca, posvet o plačilnih storitvah, posvet o kartičnem poslovanju, posvet o upravljanju tveganj in posvet računovodij. Razen pri treh dogodkih, kjer je bila udeležba nekoliko manjša kot leto prej, se je lani pri vseh preostalih povečala, na posvetu o trajnostnem financiranju pa kar podvojila.

Skupno smo lani izvedli 15 posvetov. Poleg že omenjenih smo marca izpeljali še posvet o modeliranju in modelskem tveganju v bančništvu, aprila posvet zakladnikov, zalednih in skrbniških služb ter investicijskih bančnikov, maja posvet notranjih revizorjev, posvet kadrovske službe in posvet o izvajanju funkcije skladnosti poslovanja ter oktobra strokovno srečanje članov nadzornih svetov in uprav bank in hranilnic, posvet pravnikov in posvet informatikov v bankah.

2) Seminarji, šole, delavnice

Izvedli smo 16 programov, in sicer 11 seminarjev, 3 šole in 2 delavnice. Med izobraževalnimi programi smo zaznali veliko zanimanje za bančno regulativo, upravljanje tveganj v bankah, ESG in finančno analizo podjetij. Največ udeležencev smo znova imeli na delavnicah o prepoznavanju pristnosti in primernosti gotovine, ki jih izvajamo v sodelovanju z Banko Slovenije tudi po naročilu članic za zaključene skupine.

Izvedli smo vse tri šole, Bančno šolo, Finančno analizo podjetja in Plačilni promet. Najbolj je bil obiskan program **Bančna šola 2021-22**, ki se ga je udeležilo kar 31 slušateljev, pri temah upravljanja tveganj pa se jim je pridružilo **še** 33 dodatnih. Program smo vsebinsko dopolnili in v pripravi je tudi nova izdaja učbenika Bančno poslovanje, ki je temeljno gradivo za zaključni izpit.

V sodelovanju z družbo Advanced Risk Management iz Prage smo v septembru izvedli dva **nova** seminarja: **Upravljanje ESG v praksi ter Ocena materialnosti tveganja in načela merjenja ESG**, ki sta pritegnila največ slušateljev med vsemi seminarji, čeprav je program potekal v angleškem jeziku. Med seminarji posebej omenjamo spletni program **Finančni instrumenti in investicijske storitve**, za katerega so članice ponovno izkazale interes in smo ga v sodelovanju z Ekonomsko fakulteto Univerze v Ljubljani lani **prenovili in posodobili**. Organizirali smo tudi vse tri seminarje za pripravo na izpite za borzne posrednike, kjer je bila potrebna posodobitev predvsem zaradi zakonskih sprememb.

Praktično vsi izvedeni programi so bili lani tudi posodobljeni, dopolnjeni z novimi vsebinami, nekateri pripravljani na novo.

3) E-izobraževalni programi

Kot pričakovano je bilo v minulem letu veliko zanimanje za program **Potrošniško kreditiranje nepremičnin**, saj morajo zaposleni na tem področju po petih letih obnoviti licenco za delo. Vsebine na temo trajnostnega razvoja in družbene odgovornosti smo vključili tudi v programe e-izobraževanja. V začetku leta smo članicam ponudili **nov** splošni program **Trajnostni razvoj**, ki smo ga v drugi polovici leta vsebinsko nadgradili z dvodnevним spletnim ESG-seminarjem. V poletnem času smo **posodobili** programa o preprečevanju pranja denarja **za banke in lizinskih družbe**. Za e-program o direktivi DAC6 lani ni bilo interesa, smo pa vsebino vključili v program posveta računovodij konec leta.

E-programi	Št. udel. 2022	Št. udel. 2021	Št. udel. 2020	Št. udel. 2019
1. Potrošniško kreditiranje nepremičnin	1.089	140	459	522
2. GDPR in varstvo osebnih podatkov	123	50	77	233
3. <u>PPDFT za banke (4 moduli) – posodobljeno</u>	162	231	2.615	–
4. <u>PPDFT za lizinskih družbe – posodobljeno</u>	69	27	97	–
5. DAC6	–	16	71	–
6. Trajnostni razvoj	116	–	–	–
Skupaj e-programi	1.559	464	3.346	755

4) Preverjanje strokovnega znanja

V preverjanje strokovnega znanja je bilo vključenih skupno 230 kandidatov.

- Spletno v okolju Exam.net na povezavi MS Teams smo izvajali izpite za Bančno šolo in Plačilni promet, v aplikaciji Campus za Finančne instrumente in investicijske storitve,
- klasično v dvorani za brokerske izpite: Menjalniško poslovanje, Prepoznavanje pristnosti in primernosti gotovine ter ponarejenih dokumentov,
- kot sestavni del e-programa za vsa e-izobraževanja: Potrošniško kreditiranje nepremičnin, PPDFT za banke, PPDFT za lizing, GDPR in varstvo osebnih podatkov ter Trajnostni razvoj.

V letu 2022 je bila na novo imenovana izpitna komisija za priznavanje strokovnega izpopolnjevanja. Komisija je pregledala izpolnjevanje pogojev treh generacij udeležencev Bančne šole in preverila veljavnost bančne kvalifikacije European Foundation Certificate in Banking (EFCB), ki jo podeljuje European Banking & Financial Services Training Association. Potrdila je veljavnost tistim, ki izpolnjujejo pogoje, in predlagala, da preostale pozovejo, naj predložijo dokazila o izpolnjevanju pogojev po novih določilih, tj. da v roku treh let opravijo 20 ur strokovnega usposabljanja.

Povečali smo nabor izpitnih vprašanj za brokerske izpite ter prenovili izpitna vprašanja za program Finančni instrumenti in investicijske storitve.

V aktivnosti izvajanja akreditiranih izpitov so bili vključeni pristojni odbori in izpitne komisije.

5) Aktivnosti za izvedbo programov v prvem četrletju 2023

- Bančna šola – 3. del, 10.–13. januar
- seminar Upravljanje tveganj v bankah, 10. in 11. januar
- Finančna analiza podjetja, 23.–27. januar
- delavnice Prepoznavanje pristnosti in primernosti gotovine, po naročilu, januar, februar
- Posvet o kartičnem poslovanju, 15. februar
- Posvet o trajnostnem financiranju, 22. februar

Finančno opismenjevanje

Zanimanje za programe finančnega opismenjevanja iz leta v leto narašča, udeležba se je v primerjavi z letom 2021 podvojila, saj smo imeli 1.440 slušateljev (leta 2021 745). Interes za sodelovanje z Združenjem bank Slovenije na tem področju izkazuje vse več zunanjih deležnikov. Glede na kadrovske vire in primarno nalogo Izobraževalnega centra, tj. zagotavljanje strokovnega usposabljanja skupnega interesa za zaposlene članic, smo se tako v minulem letu ponovno odločili za koordinacijo in izvedbo programov ob evropskem tednu denarja in izvedbo Evropskega denarnega kviza ter sodelovanje v aktivnostih mednarodnega tedna ozaveščanja o prevarah.

a) Evropski teden denarja:

- dnevi odprtih vrat v finančni sektor za učence osnovnih šol
- dnevi odprtih vrat v finančni sektor za dijake
- finančno opismenjevanje v finančnem sektorju
- dnevi odprtih vrat v finančni sektor za zaposlene v knjižnicah

b) Evropski denarni kviz

- delavnice za učitelje in učence ter dijake (dve izvedbi)
- nacionalno tekmovanje (4. marec)
- evropski finale (20. april)

c) Mednarodni teden ozaveščanja o prevarah

Koordinacijo aktivnosti v tednu ozaveščanja o prevarah je lani prevzela Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani. Direktorica Združenja je nastopila na otvoritveni slovesnosti in sodelovala v razpravi na okrogli mizi z naslovom ESG: družbeno odgovorno ravnanje ali nova doba prevar, ki sta se ji med drugimi pridružila predstavnika Evropske investicijske banke in Komisije za preprečevanje korupcije.

Na Združenju bank Slovenije smo se tudi lani pridružili iniciativi z organizacijo izobraževanja o prevarah za dijake, tokrat za Šolo za storitvene dejavnosti Šolskega centra Velenje. Direktorica Združenja in namestnica vodje Izobraževalnega centra sta v sodelovanju s predstavnicco Zveze potrošnikov Slovenije 44 dijakom predstavili področje varnosti bančnega poslovanja in varstva mladih potrošnikov, prek aplikacije Evropski denarni kviz so dijaki odgovarjali tudi na vprašanja o zaščiti pred prevarami.

Finančno opismenjevanje	Programi	Št. udel. 2022	Št. udel. 2021	Št. udel. 2020
Evropski teden denarja	4	751	393	–
- programi za osnovne šole	1	150	41	–
- programi za srednje šole	1	548	321	–
- finančno opismenjevanje v FS	1	27	31	–
- programi za zaposlene v knjižnicah	1	26	–	–
Evropski denarni kviz	3	–	314	160
- delavnice za učitelje, učence in dijake	1	94	20	3
- nacionalno in evropsko tekmovanje	2	551	292	155
Mednarodni teden ozaveščanja o prevarah, program za šole	1	44	–	73
Skupaj	8	1.440	745	233

Druge aktivnosti:

- Obveščanje o aktivnostih Izobraževalnega centra Združenja in komunikacija s članicami o potrebah in interesu po izobraževalnih programih (srečanja s predstavniki članic, Odbor za izobraževanje, obveščanje po e-pošti, objave na spletu ...)
- Sodelovanje v izpitnem odboru in izpitni komisiji EFCB
- Sodelovanje v komisiji za priznavanje dodatnega strokovnega izpopolnjevanja
- Sodelovanje v izpitnem odboru in z izpitno komisijo za preverjanje strokovnega znanja za borzne posrednike
- Sodelovanje v projektni skupini za finančno opismenjevanje pri Evropski bančni federaciji
- Sodelovanje v delovnih telesih Evropskega združenja za izobraževanje v bančništvu in finančnem sektorju (EBTN)
 - o sestanki članic
 - o sodelovanje v upravnem odboru
 - o vodenje odbora EFCB
 - o sodelovanje v odboru za finančno opismenjevanje
- Sodelovanje v področnem odboru za poklicne standarde »poslovanje in uprava« pri Centru RS za poklicno izobraževanje

Odbor za izobraževanje

V letu 2022 se je Odbor za izobraževanje sestel petkrat. Na sejah so bile obravnavane tekoče aktivnosti Izobraževalnega centra, vključno z evalvacijami in poročili o poteku izobraževalnih programov ter aktualnim razmeram prilagojenimi spremembami in dopolnitvami terminskega plana Izobraževalnega centra.

Januarja je odbor obravnaval poročilo o delu Izobraževalnega centra za leto 2021 in načrt dela ter terminski načrt za leto 2022. Predstavljena je bila tudi možnost ureditve dostopa pooblaščenim osebam članic do potrdil udeležencev v e-programih za večje skupine udeležencev. Obravnavali so tudi revizijo poklicnih standardov za področje bančništva, nov e-program Trajnostni razvoj in imenovanje delovne skupine za pripravo programa za posvet kadrovikov.

V program majskega posveta kadrovikov z naslovom Spodbujanje sprememb in dodajanje poslovne vrednosti smo med drugim vključili kadrovske izzive v bankah pri implementaciji dejavnikov ESG, trajnostne rešitve med analognim in digitalnim ter dobre prakse pri hibridnem vodenju in delu.

Odbor je obravnaval dve pobudi Centra RS za poklicno izobraževanje. S tem v zvezi je Združenje centru posredovalo prejete dopolnitve osnutka dveh poklicnih standardov s področja bančništva, za asistenta v podpori bančnega poslovanja in bančnega komercialista. Predlog centra o vključitvi poklicnih standardov s področja bančništva v prenovljeni višješolski program ekonomist so člani odbora za izobraževanje potrdili.

Člani odbora so potrdili tudi ugotovitve izpitnega odbora za potrošniško kreditiranje nepremičnin, da je vsebina e-programa ustrezna in da naj avtorji gradivo posodobijo, ko bo to potrebno.

Zadnja seja v decembru je bila namenjena obravnavi poročila o delu Izobraževalnega centra za leto 2022, načrtu dela za leto 2023, vključno s terminskim načrtom, evalvaciji aktivnosti v drugi polovici leta in izmenjavi izkušenj članic glede usposabljanja zaposlenih za delo s strankami iz ranljivih skupin.

Lizinška dejavnost

PREPOZNAVNOST: V zvezi s prepoznavnostjo dejavnosti tudi v letu 2022 nismo zaznali negativnih, predvsem medijskih dogodkov, ki bi kakorkoli vplivali na njen ugled. Ne glede na to pa moramo žal ugotoviti, da lizing kljub našim znatnim prizadevanjem ni pripoznan kot izključno finančna dejavnost. To se je denimo kazalo v tem, da Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo pri sprejemanju nove potrošniške zakonodaje ni prisluhnilo ne našim predlogom, ki so bili podprti z zakonodajnimi rešitvami primerljivih držav, kot tudi ne predlogom potrošniških organizacij, da bi nedvoumno uredili razmerja finančnega lizinga kot finančno storitev in ne kot prodajo na obroke oziroma prodajo z odloženim plačilom. Tako ostaja to vprašanje odprto in še naprej prepuščeno različnim interpretacijam

tako za potrošnike kot lizingodajalce, tudi v konkretnih spornih zadevah na sodiščih. V preteklih dveh letih je na prepoznavnost dejavnosti vplivala tudi epidemija covid-19, ki pa je v letu 2022 izzvenela. Ravno tako so članice uredile poročanje z (ne)prepoznavnostjo posebnosti lizinške dejavnosti pri poročanju v SISBON, ko so zunanji revizorji Banke Slovenije po dolgoletnem pripoznavanju posebnosti poročanja lizinške dejavnosti v register zahtevali, da se poročanje opravlja izključno tako, kot da bi šlo za bančne posle, ki pa so pripoznani kot izključno finančni posli. Lani tudi ni bilo kakšnih pavšalnih negativnih izpostavljanj dejavnosti pri poslovanju s potrošniki, čeprav je bilo to po izkušnjah pričakovati ob sprejemanju nove potrošniške zakonodaje, saj je pavšalno izpostavljanje nebančnih dajalcev kreditov kot tistih, ki potrošnikom ne ponujajo enakovrednega varstva, tradicionalna in vedno dobrodošla populistična tema.

ČLANSTVO: V letu 2021 se je na slovenskem trgu pojavila nova lizinška družba Toyota Tsusho Leasing, d. o. o., ki je bila prek sheme zunajsodnega reševanja sporov pri Združenju bank Slovenije že takoj vključena v Združenje, na lanski skupščini pa je postala članica Odbora za lizing Združenja. Prodaje lizinških družb in vključevanje v druge bančne skupine, ugašanje poslovanja lizinških družb, prepovedi sodelovanja družb iz velikih sistemov v interesnih združenjih in podobni procesi, ki so v prejšnjih letih vodili v zmanjševanje števila članic po različnih državah v okviru Leaseurope in tudi pri nas, se v letu 2022 sicer niso nadaljevali, so pa očitno potekale priprave na to, kar se je kazalo v korespondenci z Agencijo RS za varstvo konkurence, ki je zahtevala statistične podatke, objavljene na naši spletni strani, in njihovo razlago. Teme, ki jih obravnavata bančni in lizinški del članstva, se pogosto področno prekrivajo (denimo varstvo potrošnikov, pranje denarja, centralni kreditni register), zaposleni v omenjenih dveh delih članstva pa so specializirani za različna področja, zato je bil že do zdaj in bo tudi vnaprej zaradi racionalizacije podpore poslovanju članstva Združenja bančnemu delu članstva vseskozi ponujen predlog morebitne racionalizacije delovanja za sistemsko doseganje sinergij, kjer pa dokončnega odgovora tudi v minulem letu še ni bilo kljub našim nadaljnjim pobudam in delovanju v to smer. Še naprej tako ostaja odprto vsaj vprašanje članstva bank in nekaterih bančnih lizinških družb v Združenju in Odboru za lizing pri pokriivanju dela njihovega poslovanja, ki se nanaša na lizing, in posledično njihove finančne participacije pri tem, kar je še vedno tudi razlog za nerazre-

šeno stanje pri banki Intesa Sanpaolo, ki je sicer izrecno izrazila zanimanje za sodelovanje. V februarju so potekale tudi volitve predstavnikov lizinske dejavnosti v nadzorni svet Združenja.

PODROČJE MOTORNIH VOZIL: Tako pri nas kot tudi v drugih članicah Leaseurope so motorna vozila najpomembnejši segment lizinske dejavnosti. Tudi lani, še posebej po začetku vojne v Ukrajini, so se pojavljale motnje v dobavi motornih vozil od proizvajalcev zaradi pomanjkanja računalniških čipov in prekinjenih dobavnih verig, kar je v končni fazi odsevalo v poslovanju slovenskih lizinskih družb. Kljub drugačnim pričakovanjem glede na posebno in dolgoletno vztrajnost pri zavzemanju za poenostavitve kaznovanja za prometne prekrške na podlagi pobud kaznovalnih organov, predvsem mestnih redarstev, ki so predvidevali neposredno odgovornost lastnikov za prekrške, povzročene z motornimi vozili, v nasprotju z zdajšnjo ureditvijo, ko so za te pri lizingu odgovorni neposredno uporabniki, novih zakonodajnih predlogov vlade v tej smeri ni bilo. V obravnavi pa so bile davčne olajšave pri motornih vozilih, kjer smo sprožili skupno pobudo za nedvoumno ureditev področja v operativnih podzakonskih aktih in pravilnikih, ki jih sprejema Ministrstvo za finance. Obravnavali smo tudi registracijo motornih vozil oziroma, natančneje, nedomišljen in lizinski dejavnosti neprilagojen postopek registracije, kar povzroča težave tako lizinskim družbam kot tudi državnemu proračunu, na kar smo izrecno opozorili pristojno ministrstvo obenem s problematiko nezavarovanih vozil.

Nezavarovana vozila in negativna praksa glede odgovornosti za škodo, s temi vozili povzročeno tretjim osebam, obenem pa nezmožnost systemskega pridobivanja podatka o stanju zavarovanja vozila v vsakem trenutku ali vsaj periodično je naša stalna tema in je bila tudi v minulem letu. Tako smo poskušali nadaljevati prizadevanja v okviru pobude za sodelovanje z zavarovalnicami, tj. vinkulacije, kjer smo že oblikovali končno besedilo in je bil predviden podpis, nato pa se je v zadnjem trenutku zadeva ustavila in stoji na strani zavarovalnic. Tako tudi lani na naša povpraševanja o stanju zadeve nismo dobili dokončnih odgovorov, predvidoma tudi zaradi nove iniciative Bankarta, da bi se izmenjava odvijala prek njih (predvidoma v okviru sistema največje zavarovalnice), ki pa se trenutno prav tako ne premakne naprej. Precej razprav smo imeli o električnih vozilih, vpeljavi in izpolnjevanju standardov ESG ter poročanju v zvezi z njimi.

PPDFT (preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma): V izvajanju PPDFT ni bilo zaznati kakšnih posebnih težav. Skozi zakonodajno proceduro državnega zbora so šle dolgo časa napovedovane spremembe Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma oziroma novi ZPPDFT-2, h kateremu smo dajali pripombe skupaj z bančnimi članci, vendar zakon v prvem predlogu ni bil sprejet, temveč šele v drugem poskusu, po popravku spornih sprememb zaradi prevelikih pooblastil. Na sestankih po sprejetju zakona smo spremembe proučili in ugotovili, da trenutno, do novih smernic, kakšno skupno delo pri implementaciji novega ZPPDFT-2 ni potrebno. Na podlagi novosprejetega ZPPDFT-2 pa je bilo popravljeno e-izobraževanje na področju PPDFT za lizinski dejavnost in lizinske družbe nanj že prijavljajo svoje zaposlene. Glede na to, da je lizinska dejavnost v nekaterih delih izvedbe PPDFT specifična, smo v zvezi s primernim izvajanjem zakonskih določb sprejeli nekatera stališča in jih poslali v potrditev na Urad RS za preprečevanje pranja denarja, od katerega pa odgovor še čakamo.

VARSTVO OSEBNIH PODATKOV: Čeprav področje implementacije in izvajanja GDPR v praksi ni več tako v ospredju, vsake toliko časa ločeno in skupaj z bančnimi kolegi ter tudi drugimi deležniki, kot so GZS, TZS ter Združenje za informatiko in telekomunikacije, še vedno poteka izmenjava informacij in prakse. Nadaljnje delo se pričakuje z novim Zakonom o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), sprejetim konec leta, v katerem so bile v velikem delu upoštevane skupne pripombe Združenja in ki je vpeljal tudi kaznovalni del.

DAVČNO-RAČUNOVODSKO PODROČJE: Furs je glede odpovedi pogodb in s tem povezanim DDV v letu 2014 izdal mnenje, ki je bilo skladno z našimi dogovori, a se je v tem času oblikovala nova sodna praksa Sodišča EU v zvezi s tem vprašanjem. Zato je Furs julija 2021 izdal novo mnenje, predvsem v povezavi z novimi sodnimi odločbami Sodišča EU, ki naj bi urejale podobna stanja (na primer Unicredit Bolgarija). Mnenje Fursa o obdavčitvi z DDV ob odpovedi ali razdrtju pogodbe se, še posebej v povezavi z omejeno sodbo Sodišča EU, sprejeto ob drugačnem dejanskem stanju, izkazuje za zapleteno za branje in dopušča več interpretacij glede izvedbe v praksi, zato smo zadevo intenzivno obravnavali na več sestankih. Sestanki so potekali na ravni članic, pridružil pa se nam je tudi zunanji davčni svetovalec. Kljub temu so nekatera stanja ostajala nerazčiščena, zato smo or-

ganizirali tudi sestanek s Fursom. Na njem smo razjasnili odprta vprašanja in jim naše razumevanje oziroma stališča poslali v potrditev. Od Fursa smo konec leta 2021 prejeli odgovor, ki je potrjeval dogovorjeno, smo pa posamezne zadeve reševali tudi še v letu 2022, na primer obresti pri odvzemih.

Ravno tako je Furs v zvezi s sodbo Sodišča EU nove usmeritve izdal pri poslih prodaje in povratnega najema (»sale and lease back«), kjer se v izvajanju, predvsem pri financiranju v specifičnih situacijah, še vedno pojavljajo vprašanja, ki se nato obravnavajo s pisno izmenjavo in usklajevanjem stališč. Vsake toliko so se pojavljala tudi vprašanja v zvezi s kolizijo DFS in DDV, kjer je bilo ravno tako pojasnjeno in razčiščeno, da je treba izhajati iz načina opravljanja posla in dejanskega stanja. Po večletnih razpravah in osnutkih so bili sprejeti novi računovodski standardi MSRP 16 Najemi, ki vplivajo tudi na poslovanje lizinskih družb in njihovih strank, tako na splošnem področju vseh najemov kot tudi pri lizinskih poslih. Posebnih težav v zvezi s tem članice, kljub znatnim spremembam, tudi lani niso izpostavljale. Dokončno implementacijo direktive o izogibanju davkom v Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-1) in s tem drugačno ureditev tanke kapitalizacije smo pričakovali že v minulem letu, vendar smo na naše povpraševanje dobili odgovor, da to pride na vrsto v letu 2023. Na tem področju torej v prihodnje glede na posledice, ki jih ima današnja ureditev tanke kapitalizacije, drugače kot za banke, spet pričakujemo intenzivnejše delo v zvezi z obdavčitvijo obresti med povezanimi osebami in tanke kapitalizacije. V letu 2022 smo tako, kljub drugačnim informacijam in pričakovanjem, samo spremljali stanje, ki ga članice vsake toliko časa postavijo v ospredje. V zvezi s spremenjenim režimom davčnih olajšav pri motornih vozilih smo kontaktirali Ministrstvo za finance in ga seznanili s predlogom spremembe relevantnega pravilnika, ki bi to novo zakonodajo nedvoumno implementiral v praksi.

POROČANJE BANKI SLOVENIJE: Banka Slovenije in tudi nekatere članice, ki so na preteklih sestankih izražale želje po podrobnejšem poročanju na ravni posameznih poslov oziroma dodatnih kategorijah glede na dodatne kategorije poročanj Leaseurope, po naših pojasnilih tako o tehničnih kot vsebinskih ovirah v minulem letu glede tega niso imele novih predlogov. Ustaljeno poročanje poteka načeloma brez večjih težav, vendar je lani Banka Slovenije pri nekaterih poročevalkah ugotovila, da so bila poročanja na-

pačna. To je imelo za posledico zamude pri objavi in pošiljanju statističnih podatkov med letom ter pri popravkih statistike za nazaj. Ravno tako so bila popravljana poročanja in metodologija pri poročanju lizinskih poslov bank; Banka Slovenije je odpravljala tudi v praksi ugotovljene nekatere nelogičnosti poročanja še pred izdajo poročil in z novo metodologijo to nevtralizirala. Svoje ugotovitve Banka Slovenije objavlja trimesečno v poročilu o poslovanju bank in polletno v poročilu o finančni stabilnosti. Banka Slovenije nadalje povratno trimesečno pošilja podatke na podlagi trimesečnih poročanj lizinskih družb Združenju bank.

PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE INSOLVENČNE ZAKONODAJE IN RESTRUKTURIRANJA TERJATEV: Konec leta 2021 smo kolektivni predstavniki gospodarskih dejavnosti prejeli v pregled in podajanje pripomb novo verzijo sprememb insolvenčne zakonodaje, in sicer kot Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilni poravnavi (ZFPPIPP-H), s katero naj bi se vpeljale tako imenovana direktiva o drugi priložnosti in nekatere spremembe, temelječe na odločbah Ustavnega sodišča RS, ter odpravile pomanjkljivosti dosedanjih vpeljanih sprememb. K tej verziji smo mi in drugi deležniki podali kar nekaj pripomb in je bilo nato besedilo skozi leto na precej sestankih in intenzivnih pisnih usklajevanjih formulirano kot kompromisna izvedba vpeljave te nove direktive in tudi popravkov dosedanje zakonodaje, ki je s svojimi nelogičnimi določbami dopuščala sistemsko »finančno nedisciplino«. Tudi na dnevih insolvenčnega prava v Portorožu smo dobili priložnost prikazati celovito nesmiselnost take ureditve in vodenje okrogle mize z naslovom Kako naprej s prenovo insolvenčne zakonodaje izkoristili za prikaz logičnih ureditev največjih gospodarskih partneric. Po hitrem pregledu konec leta prejete nove različice osnutka zakona je opaziti, da so pri popravkih osnutka zakona upoštevali kar nekaj izpostavljenih zadev, kar naj bi generalno pripomoglo k boljši gospodarski zakonodaji, izrecno pa k večji hitrosti odzivanja podjetij v težavah že v fazi, ko se težave že kažejo, pa to še ni insolventnost, ki bi zahtevala enega izmed teh postopkov. Ker Slovenija že močno zamuja z vpeljavo omenjene direktive, bo to predvidoma tudi verzija, ki bo šla v potrditev na vlado in nato v državni zbor. Ni idealno, je pa dobro zastavljeno za naprej.

NEPREMIČNINSKO PODROČJE: Nepremičnine tudi v letu 2022 niso bile ciljno področje lizinske dejavnosti. Statistika kaže, da se določen del dejav-

nosti še vedno ukvarja tudi z nepremičninami in ima v portfelju nepremičnine iz preteklih poslov, zato se kljub temu spremlja tudi ta del poslovanja. Tako smo spremljali tudi dogajanje na tem področju, še posebej morebitne osnutke nove zakonodaje o obdavčitvi nepremičnin, kjer smo v preteklosti z Ministrstvom za finance že dosegli soglasje o izvzetju lizinskih družb kot davčnih zavezancev v primerih, ko je nepremičnina v lizinskem financiranju. Aktivno smo zagovarjali tudi uporabo množičnega vrednotenja nepremičnin za potrebe kreditiranja. Odprte zadeve tako glede množičnega vrednotenja kot obdavčitve nepremičnin, ki so se ustavile v različnih fazah vladnih postopkov, se še ne nadaljujejo. Še vedno ni na voljo več podatkov o vrednosti posameznih nepremičnin, kar je ob zviševanju njihovih cen velika pomanjkljivost.

VARSTVO POTROŠNIKOV: Z izzvenevanjem epidemije covid-19 je izzvevalo tudi osnovno vprašanje, ki se je pojavljalo na področju financiranja potrošnikov, in sicer glede dovoljenosti opravljanja lizinskih poslov v času prepovedi ponujanja storitev potrošnikom, razen izrecno dovoljenih izjem. Intenzivno pa se je začelo pojavljati vprašanje »obrestnega dna« in predvsem implementacije sodbe Lexitor v vsakdanji praksi dejavnosti, tako za preteklo, zdajšnje kot prihodnje delovanje, saj je dejavnost močno vezana na kreditne posrednike in stroške, povezane z njihovim delovanjem. Odgovori uradnih institucij (Banke Slovenije, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo) so bili sistemsko negativni. Dvom, ali si morajo gospodarski subjekti kreditodajalci pri stroških tretjih oseb v primeru predčasnega vračila potrošniškega kredita sami kriti lastno škodo, se zdi, da še vedno ostaja, kot bi sledilo iz mnenja generalnega pravobranilca iz odprtega primera vračila teh stroškov pri nepremičninskem financiranju. Obenem pa je iz recitala osnutka nove direktive CCD razvidno, da naj bi se ne vračali samo tisti stroški, ki jih stranke oziroma potrošniki plačajo neposredno v povezavi s kreditno pogodbo, pa niso časovno vezani (kot bi lahko bili na primer stroški zavarovanj). V zvezi z nezmožnostjo identifikacije stranke za vpogled v SISBON na daljavo, čeprav je za namene preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma to mogoče, smo imeli v letu 2021 obširno korespondenco z Banko Slovenije, informacijsko pooblaščenko in Ministrstvom za finance, ki smo jo podprli z nesporno nemško prakso na tem področju, vendar do zdaj odgovora na našo pobudo, razen pavšalnega od informacijske pooblaščenke, nismo prejeli, kar kaže na to, da smo zadevo

pravilno predstavili, vendar ni politične volje za enotno ureditev tega področja v Sloveniji. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je dalo v obravnavo nov osnutek splošnega zakona o varstvu potrošnikov. Ta ni vseboval v preteklih verzijah že dogovorjenih uravnoteženih rešitev za lizinskih področje financiranja potrošnikov in njihovega enakega varstva pri stvarnih napakah in odmiku dejavnosti od pojma »prodaja na obroke« oziroma »pridrška lastninske pravice«, če potrošniki predmet kupijo ali vzamejo na lizinsko financiranje, zato smo ponovno opozorili na ta vprašanja in nato v Državni zbor RS poslali predloge amandmajev, ki pa niso bili sprejeti. Ravno tako niso bili sprejeti amandmaji potrošniške organizacije na isto temo, čeprav bi to za pripravljavce zakonodaje lahko bil znak za alarm, da bi se zamislili, ali res pripravljajo zakonodajo, ki ščiti potrošnike.

SISBON – KREDITNI REGISTER: Po Zakonu o centralnem kreditnem registru (ZCKR) so se lizinske družbe v zakonskem roku vključile še v sistem SISBIZ in tako končale vključitev v register v delu, ki se tiče celotnega financiranja – SISBIZ. Na periodičnih sestankih komisije za SISBON so se obravnavala nerešena vprašanja in izmenjevala praksa revizijskih pregledov v zvezi s SISBON/SISBIZ. Na podlagi predloga Ministrstvu za finance smo si skupaj z bankami še naprej prizadevali za avtomatizirano in racionalno pridobivanje podatkov iz registra prebivalstva oziroma Fursa, zavarovalnic in drugih ustanov, kar naj bi preprečilo goljufije, izhajajoče iz nepovezanih in kreditodajalcem (pravočasno) nedostopnih podatkov, pri čemer imamo dobre izkušnje z Ministrstvom za pravosodje, Banko Slovenije in Ministrstvom za notranje zadeve, predlogu pa nasprotujejo informacijska pooblaščenka, potrošniške organizacije ter Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. Poseben problem, izziv in finančno obremenitev za lizinske družbe je še vedno povzročala revizija Banke Slovenije z novimi revizorji, ki so po vseh letih nespornega stališča zavzeli popolnoma drugačno mnenje in zahtevali izenačitev poročanja z bančnim brez upoštevanja dosedanjih lizinskih posebnosti pri tem.

ZUNAJSDNO REŠEVANJE SPOROV: V letu 2022 ni bil s strani potrošnikov sprožen noben postopek zoper lizinske družbe.

STATISTIKA: Dogovor z Banko Slovenije, da bi na podlagi obveznih poročanj lizinških družb dodatno prejemala in obdelovala ter objavljala podatke, kot je predvideno po kategorijah Leaseurope, se redno izvaja, pri čemer je Banka Slovenije lani neformalno opozorila na pomanjkanje pravnih podlag za to sodelovanje, vendar trenutno na tem področju ni sprememb. Žal ta statistika, ki zajema vse relevantne deležnike lizinškega trga ter racionalizira poročanje in pridobivanje podatkov tudi drugim odjemalcem, kot sta Surs in Agencija RS za javnopravne evidence in storitev, ne obsega razčlenjene lizinške statistike lizinških poslov bank. Teh pa je zaradi spremembe modela opravljanja lizinških poslov in konkretnih poslovnih odločitev vsako leto več, kar povzroča anomalijo pri statistiki. Z bankam, ki opravljajo lizing v okviru bančne licence, so bili tudi lani opravljeni pogovori in dane pobude za poročanje po lizinški shemi z začetkom v tem letu, dogovorjeno je bilo, da bodo zadevo proučile, dokončnih odzivov še ni, tako da bomo ta prizadevanja nadaljevali.

MEDNARODNO SODELOVANJE: Na mednarodni ravni je sistemsko sodelovanje potekalo z Leaseurope, na področju potrošniškega poslovanja pa ob objavi sodbe Lexitor tudi s sestrsko organizacijo Eurofinas. Glede posameznih konkretnih zadev, predvsem sodbe Lexitor, smo bili v bilateralnih stikih še z italijanskimi, avstrijskimi in hrvaškimi kolegi. Z Leaseurope smo sodelovali pri sprejemanju nove relevantne evropske zakonodaje, tudi glede razlik v implementaciji evropskih direktiv po posameznih državah na področju potrošniškega kreditiranja v obliki lizinškega financiranja, kjer je bilo že predhodno ugotovljeno, na posameznih sestankih pa vedno znova potrjeno, da je ista direktiva EU v praksi implementirana zelo različno, od Danske, kjer se ne uporablja za finančni lizing, do drugih držav, tudi Slovenije, kjer je to v praksi izenačeno s potrošniškim kreditom. Zadeve, ki so se sistemsko obravnavale z Leaseurope, so bile še predstavljanje lizinške dejavnosti kot nizkorizične dejavnosti pri pripravi nove bonitetne zakonodaje, dejavniki ESG, spremembe statistike, lizing kot zelena dejavnost, motor financiranja malih in srednjih podjetij in drugo.

LIZINŠKI DAN: V načrtu smo imeli izvedbo lizinškega dneva, ki pa zaradi še trajajoče epidemije ni bil izpeljan.

Članice Združenja bank Slovenije*

Banke in hranilnice

Addiko Bank, d. d.

Banka Intesa Sanpaolo, d. d.

Banka Sparkasse, d. d.

BKS Bank AG, Avstrija, Bančna podružnica Ljubljana

Delavska hranilnica, d. d., Ljubljana

Deželna banka Slovenije, d. d.

Gorenjska banka, d. d., Kranj

Hranilnica Lon, d. d., Kranj

N Banka, d. d.

Nova Kreditna banka Maribor, d. d., Maribor

Nova Ljubljanska banka, d. d., Ljubljana

Primorska hranilnica Vipava, d. d.

SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana

SKB banka, d. d., Ljubljana

UniCredit Banka Slovenija, d. d.

Lizinska podjetja

BKS-Leasing družba za leasing, financiranje in trgovino, d. o. o.

DBS Leasing, d. o. o.

DH Leasing, d. o. o.

GB Leasing, d. o. o.

NLB Lease&GO, d. o. o., Ljubljana

RCI Banque, Francija, Bančna podružnica Ljubljana

SKB Leasing, d. o. o.

SKB Leasing Select, d. o. o.

Sparkasse Leasing S, družba za financiranje, d. o. o.

Summit Leasing Slovenija, d. o. o.

Toyota Tsusho Leasing Slovenija d. o. o.

VFS finančne storitve, d. o. o.

* Na dan 31. decembra 2022.

Ekipa Združenja*

mag. Stanislava Zadavec Capriolo, direktorica
mag. Kristijan Hvala, vodja področja ekonomike poslovanja
Karmen Strgar, poslovna sekretarka
Novica Novaković, vodja pravne pisarne
Borut Tomažič, specialist za plačilne storitve
Azra Beganović, strokovna sodelavka
Aleksandra Žibrat, urednica e-publikacij, PR-koordinacija

Bančni vestnik

Mateja Lah Novosel, odgovorna urednica Bančnega vestnika

Izobraževalni center

Viljenka Markič Simoneti, vodja Izobraževalnega centra
Ksenija Jaklin, namestnica vodje Izobraževalnega centra

Lizinška dejavnost

Boris Bajt, vodja lizinškega področja

* Na dan 31. decembra 2022.